NR. 2 | JUNI 2020 | MIN STYRKE – VORES VELFÆRD

FAGBLADET FOA

KENDT FORFATTER:
I FORTJENER MERE I LØN

SIDE 24

GUIDE
7 GODE RÅD TIL AT UDVIKLE ROLLELEG

SIDE 40

PÆDAGOGISK

20 SIDER OM CORONA

BEDRE NORMERING EFTER GENÅBNINGEN

HAR TID TIL NÆRVÆR

SIDE 18

rescEU. Du kan regne med Europas beredskabsstyrke.

Når en brand bliver for stor til, at et land selv kan bekæmpe den, træder Den Europæiske Union til og samler sine kræfter. Sammen om at beskytte. Læs mere på **ec.europa.eu/echo**/

NR. 2 | JUNI 2020 | MIN STYRKE – VORES VELFÆRD

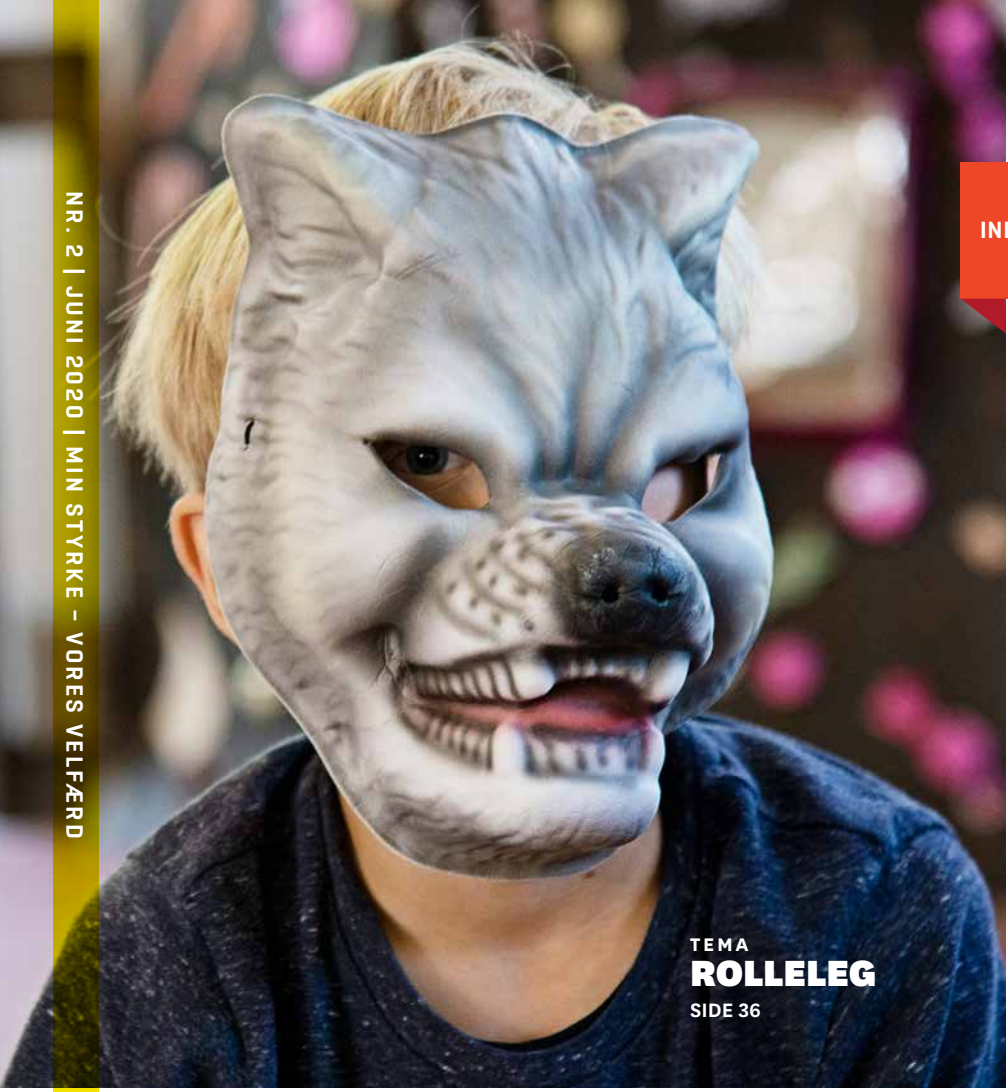

TEMA
ROLLELEG
SIDE 36

SNAPSHOT
HVEM VINDER?
SIDE 30

TEMA
CORONAHELTE
SIDE 10

INDHOLD

Chefredaktørens klumme
SIDE 4

Fag og fremtid: Virtual Reality
SIDE 6-7

20 SIDERS TEMA
Coronaheltene
Mød nogle af de medlemmer, der fik vendt op og ned på deres arbejdsliv.
SIDE 8-15

Corona kan koste dig dyrt
SIDE 16-17

De omstillingsparate
Mange har fået nye arbejdsopgaver under coronakrisen.
SIDE 18-23

Interview: Hanne-Vibeke Holst
Forfatteren har været positivt overrasket under coronakrisen.
SIDE 24-27

Striiben: Klumme & debat
SIDE 28-29

Snapshot: Vindermentalitet
SIDE 30-33

Fagligt talt
SIDE 34

TEMA Rollelegen skal styrkes
De voksne har en stor opgave i at hjælpe børnene med at udvikle legen.
SIDE 36-41

Faglig praksis: Sprogpraktikant i dagplejen
SIDE 42-43

Brug FOA: I kamp for tillæg
SIDE 44-45

Kend din ret: Kritisk sygdom
SIDE 46

Dine penge: Trim dine lån
SIDE 48-49

Det virker: Håndhygiejne
SIDE 51

A-kassen: Virksomhedspraktik
SIDE 52

Mad på farten
SIDE 53

Quiz
SIDE 54

Det sker
SIDE 56-57

Kollegakram
SIDE 58

”

FAKTISK HAR JEG ALDRIG I MIT LIV VÆRET SÅ STOLT OVER AT VÆRE DANSKER SOM I DE SENESTE MÅNEDER. SIDE 24-27

HANNE-VIBEKE HOLST
FORFATTER

FOA **Ansv. chefredaktør** Gitte Hejberg · gith@foa.dk · 46 97 24 58 · **Redaktionschef** Morten Bruun · mobr@foa.dk · 46 97 23 97
Staunings Plads 1-3, 1790 København V · 46 97 26 26 · foa.dk · foa@foa.dk

HVAD VI LÆRTE AF CORONAKRISEN

VELKOMMEN | I denne uge er det fire måneder siden, den første dansker blev konstateret smittet med coronavirus. Siden har vi gennemlevet et surrealistisk forår, hvor vi har lært, hvor små og sårbare vi mennesker er, når virussygdomme ruller over vores klode.

Vi har også lært, hvor ekstremt vigtigt det er, at der er styr på – og lagerbeholdning af – værnemidler. Epidemier hører ikke kun fortiden til.

Krisen har bekræftet os i, hvor afgørende det er, at vi har en velfungerende offentlig sektor. Befolket med dygtige mennesker, der har passet deres job – og mere til – også selvom de har stået i ukendte og krævende situationer. Mange har taget et ekstra ansvar, uanset om de var en del af nødberedskabet, skulle arbejde under restriktioner, udlånes til andre funktioner eller genåbne forsigtigt.

Det, vi lærte af krisen, skal vi tage med videre. For nogle har tiden øget fællesskabsfølelsen på jobbet. Ofte på tværs af faggrupper. Andre har oplevet at få mere anerkendelse. Atter andre har været glade for at vise, at de er omstillingsparate eller i stand til at lære andre op. Nogle faggrupper, der tidligere har følt sig overset, har oplevet en større synlighed. De færreste kan i dag være i tvivl om værdien af hygiejnisk rengøring eller værdien af at opdele børn i mindre grupper. Det skal vi ikke smide over bord, når samfundet er oppe i gear igen.

Fagbladet byder i dette nummer på et 20 siders coronatema, hvor vi dels hylder heltene og dels sætter spot på det, vi nu skal holde fast i. ★

Gitte Hejberg

GITTE HEJBERG
ANSV. CHEFREDAKTØR

TEMA OM CORONA
SIDE 8-27

> FOR NOGLE HAR TIDEN ØGET FÆLLESSKABS-FØLELSEN PÅ JOBBET.

@GITTEHEJBERG

HVAD HAR DU SAVNET UNDER CORONAKRISEN?

AF ANDREAS HEMME

Afstand giver afsavn

Mona Grandt
Pædagogisk assistent, Børnehaven Vestervold, Varde Kommune
Jeg har savnet at være tæt med mine kolleger. Afstandskrav og en opdelt legeplads giver en form for afsavn. Det er heller ikke det samme at holde online personalemøder.

Savner forståelse

Pia Schulz Pedersen
Serviceassistent, Aarhus Universitetshospital, Skejby
Jeg har enkelte gange savnet forståelse fra borgerne. Jeg ved, det kan være svært, når man er syg og skal på hospitalet, fordi alt bliver vendt på hovedet. Men der er en grund til, at vi har skærpet reglerne, og det har ikke været for at genere nogen.

At kunne sidde sammen

Bodil Mogensen
Sosu-hjælper, Hjemmeplejen i Silkeborg Kommune
Da vi ikke må sidde tæt sammen, bliver vi medarbejdere skilt ad i små grupper. Det fremmer ikke samarbejdet. Men bortset fra det har vi stået sammen under krisen.

FOTOS: JØRGEN TRUE OG NIELS ÅGE SKOVBO

BLIV ALTERNATIV BEHANDLER

HOS DANSK AKADEMI FOR KROPSTERAPI

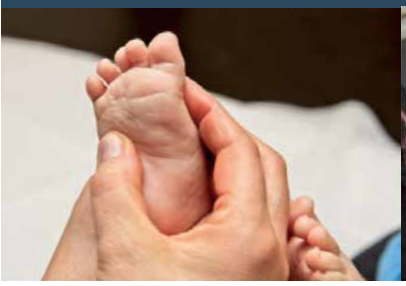

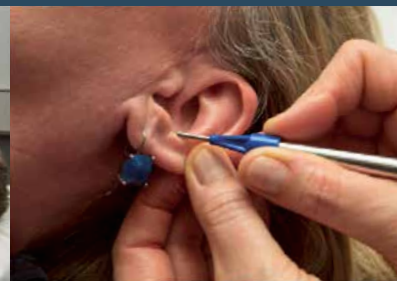

BLIV

- Massør
- Kropsterapeut
- Kranio Sakral Terapeut
- Babyterapeut

KOM TIL INFORMATIONSMØDE PÅ

Massør/kropsterapeut den 11. august kl. 17.00-19.00

Kranio-Sakral terapeut den 18. august kl. 17.00-19.00

Behovet for kompetente alternative behandlere i Danmark er stærkt stigende.
Går du med en drøm om, at hjælpe andre af med deres problemer i bevægeapparatet, vil en uddannelse som enten Fysiurgisk Massør, Kranio-sakral Terapeut, Babyterapeut eller Kropsterapeut være noget for dig. Du er også velkommen til at deltage på enkelte kurser.

Vi sidder klar til at besvare dine spørgsmål på tlf. 2016 1516 eller på mail: info@kropsakademi.dk

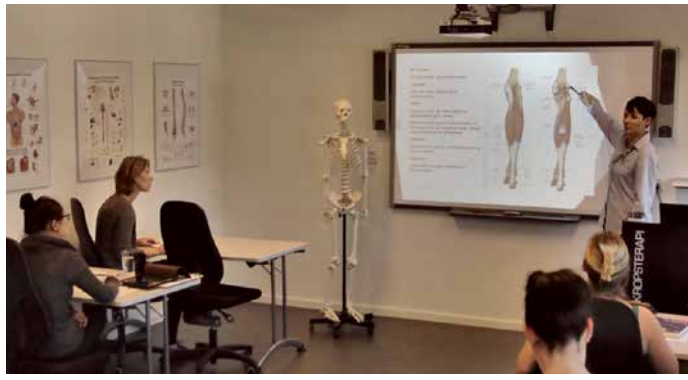

Få din uddannelse til halv pris via Bruttolønsordningen

10 % rabat til FOA medlemmer

Læs meget mere om alle vores kurser på

WWW.KROPSAKADEMI.DK

FAG OG FREMTID

VR vinder frem på uddannelser

Med VR-teknologi bliver kommende pædagogiske assistenter bedre rustet til at forstå samspillet mellem børn og voksne.

AF LINNEA KADZIOLA | FOTO: JØRGEN TRUE

DIGITAL LÆRING UNDER CORONA
Ifølge Lisbeth Nørgaard, formand for Danske SOSU-skoler, har skolerne på ingen tid omstillet sig til digitale læringsplatforme, mens eleverne var hjemsendte.
"Lærere og elever har virkelig taget onlineundervisning til sig. F.eks. har vi lærere, der har lavet forflytningsvejledninger hjemme på deres køkkenborde, hvor de har filmet med eget opsat kamera."

Som en flue i rummet kan elever på den pædagogiske assistentuddannelse komme helt tæt på børnenes leg og studere relationer mellem børn og voksne – selvom de befinder sig på deres uddannelsesinstitution. Ved hjælp af teknologien virtual reality (VR) er det nemlig muligt for eleverne at opleve en daginstitution virtuelt og få et indblik i den pædagogiske praksis.

Videnscenter for Velfærdsteknologi Vestdanmark har undersøgt udbredelsen af VR i undervisningen på landets sosuskoler, og ifølge centerkoordinator Thomas Eggersen er tendensen, at skolerne er ved at tage det til sig.

"VR er i sin spæde start, men der er ingen tvivl om, at det breder sig. Vi ser også, at nogle skoler laver deres egne produkter, som typisk er 360 graders video," siger Thomas Eggersen.

Videnscentret har også spurgt til læringsudbyttet blandt eleverne. Ud af de 169 elever, der har svaret, vurderer fire ud af 10, at læringsudbyttet ved at bruge VR er højere end i den øvrige undervisning.

Giver anden form for læring

Gunver Majgaard, lektor på Syddansk Universitet og ph.d. med speciale i digitale læringsmidler, ser positivt på udviklingen. Ifølge hende giver VR en form for læring, som almindelig undervisning ikke kan.

"360 graders video er god til situationer fra eksempelvis en børnehave, hvor flere børn har en konflikt eller leger en sangleg. I undervisningen kan man så analysere og diskutere, hvordan man kan løse konflikten eller få flere med i legen. Den oplevelsesbaserede form for læring er med til at forberede eleverne på, hvad man skal være opmærksom på i praktikken," siger hun. ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

PÆDAGOGISK ASSISTENTELEV EMILIE HOVESEN

"JEG FÅR ET UNIKT INDBLIK I BØRNENES LEG"

Børn og pædagogiske medarbejdere danser rundt om hende, mens de synger sangen 'De skøre knogler'. Pædagogisk assistentelev Emilie Hovesen kan på nærmeste hold studere aktiviteten i Børnehuset Gudenådalen.

Selv befinder hun sig cirka 15 kilometer væk i et klasseværelse sammen med sine medstuderende på Randers Social- og Sundhedsskole, hvor en del af undervisningen foregår med virtual reality.

En flue i rummet

Gennem VR-briller ser Emilie Hovesen en 360 graders video, som giver hende oplevelsen af at være til stede i børnehuset, hvor videoen er optaget. Ved at dreje hovedet kan hun observere pædagogisk praksis fra alle vinkler uden at påvirke situationen. Hun oplever pludselig, hvordan et barn kigger direkte op på hende, men i virkeligheden er det bare kameraet, som barnet synes er spændende.

"Når jeg er i praktik, skal jeg måske se 20 børn på en gang. Når jeg står her

Emilie Hovesen (tv.) og Malene Foldager, der begge er ved at uddanne sig til pædagogiske assistenter, bruger VR-briller til at studere en aktivitet i en dagsinstitution.

DENNE ARTIKEL ER SKREVET FØR CORONA-KRISEN

med VR-briller på, er jeg ikke afhængig af at skulle gå ind og hjælpe eller være underholdende. Jeg opdager langt flere ting, som for eksempel når et barn mister fokus i en aktivitet," siger Emilie Hovesen.

Et godt analyseredskab

Malene Foldager læser også til pædagogisk assistent og har erfaring som pædagogmedhjælper. Hun oplever også, at den visuelle læringsmetode giver mening for hende – især når det handler om motorik.

"Der kan være børn, der trækker sig væk fra aktiviteten. Børn, man ikke lægger mærke til. Med et kamera, der kan optage 360 grader, kan du efter en aktivitet se, hvordan de forskellige børn reagerer, og du kan finde ud af, om vi skal justere på noget i dagligdagen for at inkludere alle børn," siger Malene Foldager.

Hun ser gerne, at virtual reality også kommer ud på institutionerne som et redskab i personalesammenhæng. ★

SOSU-SKOLER MED VR-TEKNOLOGI

- 56 ud af 154 undervisere har i en undersøgelse svaret, at de bruger Virtual Reality i undervisningen. Underviserne er fordelt på ni sosu-skoler.
- Mest anvendte VR-programmer: 360 graders video, programmer om anatomi og fysiologi samt ViVA, som er en digital læringsplatform, hvor elever kan se undervisningsfilm og opleve forskellige scenarier i en tredimensionel VR-lejlighed.

KILDE: VIDENSCENTER FOR VELFÆRDSTEKNOLOGI VESTDANMARK

BAG OM ORDET

Virtual Reality (VR) er en teknologi, der tillader brugeren at træde ind i en virtuel virkelighed. Det sker ved at se ind i skærmen i et par VR-briller.

STATSMINISTER METTE FREDERIKSEN · 11. MARTS 2020

SCANPIX

”LIGE PRÆCIS JER HAR VI MERE BRUG FOR END NOGENSINDE”

HVERDAGENS CORONAHELTE
SIDE 10

AF ANDREAS HEMME, JOACHIM PLOUG HANSEN OG CECILIE UHRE (REDAKTIONEN@FOA.DK) | FOTO: HEIDI LUNDSGAARD OG PRIVAT

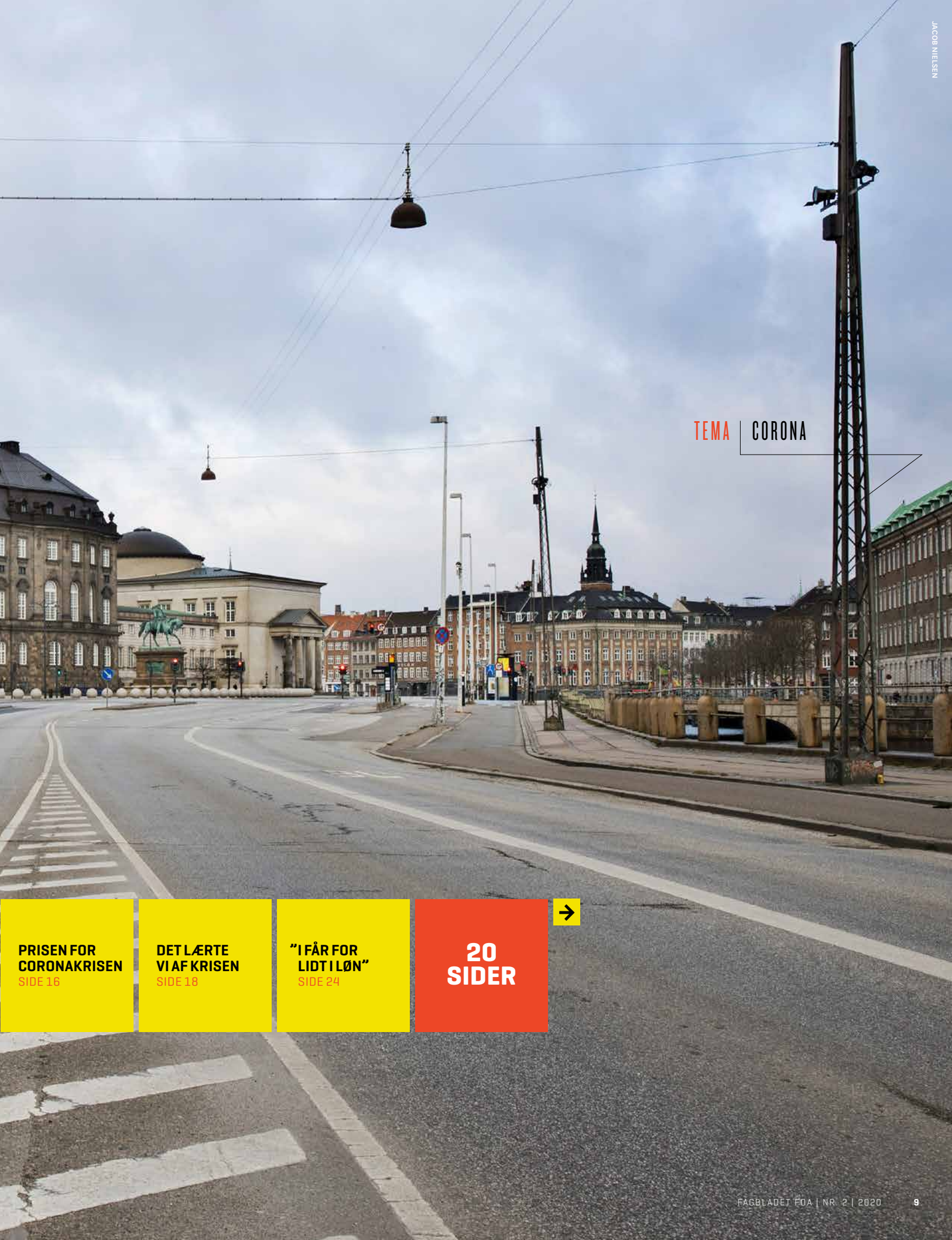

JACOB NIELSEN

TEMA | CORONA

PRISEN FOR CORONAKRISEN
SIDE 16

DET LÆRTE VI AF KRISEN
SIDE 18

"I FÅR FOR LIDT I LØN"
SIDE 24

20 SIDER

HVERDAGENS CORONAHELTE

”Lige præcis jer har vi mere brug for end nogen sinde,” sagde statsminister Mette Frederiksen, da coronakrisen ramte Danmark, og landet lukkede ned. Det var i høj grad FOAs medlemmer, hun henvendte sig til. De sosuansatte, portørerne, plejehjemspedellerne, husassistenterne, dagplejerne, pædagogerne – og alle de andre. Hverdagens helte blev hverdagens coronahelte. Fra første færd fulgte Fagbladet FOA deres arbejde i frontlinjen.

Her er en række vidnesbyrd.

AF CECILIE UHRE M.FL. (UHRE@FOA.DK)
FOTO: VICTORIA MØRCK MADSEN OG PRIVAT

TO KREATIVE DAGPLEJERE

Christina Tranberg · 30 år og Jonas Tranberg · 30 år
Dagplejere
Næstved Kommune

Coronakrisen kom – og lukkede Christina og Jonas Tranbergs dagpleje fra den ene dag til den anden.

”Vi nåede ikke engang at sige ordentligt farvel til børnene. Onsdag fik vi at vide, at vi skulle lukke ned fra om mandagen, men bede forældrene om at holde deres børn hjemme fra torsdag morgen, hvis muligt,” siger Christina Tranberg.

I dobbeltdagplejen i Næstved opstod idéen at lave personlige videoer til hvert barn.

”Al kontakten løb mellem forældrene og os, men børnene snakkede vi ikke med. Det var hårdt for os, så jeg tænkte, at det måtte være endnu hårdere for børnene,” fortæller hun om idéen, der blev en succes hos både børn og forældre.

Nogle uger senere begyndte børnene heldigvis at vende tilbage igen. Men den nye hverdag var lidt hård. Dels på grund af alle retningslinjerne om rengøring, dels fordi et par af børnene først lige var startet i dagplejen, da coronakrisen brød ud.

”Dem skal vi nærmest starte helt forfra i indkøringen med,” siger Christina Tranberg. ★

EN STOLT PEDEL

Jan Møller · 57 år
Teknisk servicemedarbejder
Tilsted Skole og Børnehuset Kathøj

Tirsdag morgen efter påske så noget anderledes ud for pedel Jan Møller. Han brugte i alt 14 timer på at gøre Tilsted Skole og Børnehuset Kathøj klar til at tage imod de mindste børn efter en længere hjemsendelse.

Der skulle følges retningslinjer om to meters afstand mellem bordene og skabes bedre muligheder for håndvask.

”Der skulle tænkes lidt kreativt,” siger Jan Møller, som mødte klokken seks på skolen og ved 20-tiden - 14 timer senere - var færdig i børnehuset.

Jan Møller er stolt af de nye, kreative løsninger, som han har været med til at lave på skolen og i børnehuset. Og han har også kun fået positive tilbagemeldinger fra personalet på skolen.

”Jeg har været overrasket over, at vi var sådan på forkant med det hele. Jeg har en rar fornemmelse omkring det.” ★

REDDER I RUMDRAGT

Marlene Skade · 37 år
Ambulanceredder
Hovedstadens Beredskab

For Marlene Skade kan der i høj grad sættes lighedstegn mellem rumdragt og corona. For det er sådan en dragt, der har præget en del af hendes arbejde i løbet af pandemien. Også selvom der ikke skete en stor udvikling i antallet af coronasmittede.

”Flere af de patienter, jeg har hentet, har været alvorligt ramt af corona. Men arbejdsmæssigt blev vi ikke mere belastede i de første måneder,” siger hun.

Den største forskel i forhold til det normale arbejde har været, at mange af turene tager længere tid. Når borgeren udviser symptomer på corona, skal Marlene Skade og hendes kolleger nemlig i dragterne. Og de kan være nogle besværlige bekendtskaber. De er store og kan være bøvlede at arbejde i.

”Jeg manglede at kunne give den nære omsorg. Den kan være svært at give på grund af rumdragten. Jeg synes specielt, det er synd for de ældre,” siger hun. ★

I FORRESTE RÆKKE

Peter Joachim Buch · 57 år
Social- og sundhedsassistent i fixerum
Københavns Kommune

Peter Joachim Buch passer på socialt udsatte i et af verdens største stofindtagningsrum på Vesterbro. Og under corona har opgaven kun været endnu vigtigere.

”Coronasituationen har gjort dem endnu mere sårbare, end de er i forvejen. Mange af dem kæmper jo med kroniske sygdomme og psykiske lidelser,” siger han.

Men krisen har ikke kun sat stofmisbrugerne i en udsat position. Også Peter Joachim Buch og hans kolleger har følt sig sårbare.

”Vi er i tæt kontakt med brugerne. Og man ønsker jo ikke at tage smitte med hjem til sin familie,” siger han.

Faktisk er en af medarbejderne i fixerummet blevet testet positiv med corona. Og smitterisikoen har også været reel på arbejdspladsen. Foran H17, hvor Peter arbejder, har der været flere samlet end normalt.

”Det øger smittefaren. Også hos de personer, som efterfølgende kommer ind for at fixe.” ★

INSTITUTIONSAGTIGT

Lene Reinseth Koch · 47 år
Socialpædagog
Socialpsykiatrisk bocenter
Københavns Kommune

Coronakrisen sendte personalet på det socialpsykiatriske bocenter, hvor Lene Reinseth Koch arbejder, i nødberedskab. Det skabte en ny hverdag på centeret.

”Der har været en masse forbehold. Før i tiden arbejdede vi meget på at gøre beboerne så selvstændige som muligt. Under coronakrisen har vi hentet mad og ordnet mange ting for dem. Det har skabt en institutionsagtig følelse,” siger Lene Reinseth Koch.

Til gengæld har coronakrisen også skabt en større ro for hende. Både fordi der har været færre på arbejde, men også helt generelt i samfundet.

”Blusset har været lavt. Folk har været tvunget til at tage den med ro, og det har været dejligt,” siger hun og fortæller, at centret i de første godt to måneder med corona slap for smitte – både blandt medarbejdere og beboere. ★

MORGENMENNESKE

Jan Rod Jensen · 53 år
Ejendomsservicetekniker
Remstruplund Plejecenter
Silkeborg Kommune

I starten af coronakrisen nøjedes Jan Rod Jensen med kun at sørge for, at det nødvendige fungerede. Vand, varme og el. De andre opgaver kunne vente, for frygten for at smitte de ældre, udsatte borgere var stor. Og han mødte på arbejde tidligt om morgenen, inden beboerne var stået op, for at fjerne alt affald.

”Jeg har et enormt ansvar for ikke at komme til at smitte dem. Derfor har jeg også taget alle mine forholdsregler med håndsprit og handsker,” siger han.

Efterhånden normaliserede hverdagen sig for Jan Rod Jensen, selvom pårørende i de første mange uger stadig ikke måtte besøge deres nære inde på plejehjemmet. Men derfor er det stadig vigtigt at tage hensyn og lade være med at omgås de ældre beboere mere end højst nødvendigt. Og netop hygiejnen er kommet for at blive.

”Det er en af de gode ting, som jeg vil tage med mig videre fra krisen.” ★

MINDEDES DØD SOSU-ASSISTENT

17. april gik flaget på halv stang på Bispebjerg Hospital i København til minde om en 36-årig social- og sundhedsassistent, der var død efter kort tids sygdom. Han arbejdede på hospitalets covid-19-afdeling og var selv testet positiv. Det vides ikke, hvor han blev smittet. Efterfølgende forsikrede hans kolleger, at der hverken havde manglet værnemidler eller informationer.

CORONA SOM ARBEJDSSKADE

Midt i april blev coronasmitte anerkendt som mulig arbejdsskade. Kravet er, at man skal kunne sandsynliggøre, at man har været udsat for smitte eller smitterisiko i forbindelse med sit arbejde. FOA var bannerfører på kravet, og formand Mona Striib kaldte det ’en stor sejr’, fordi der blev skabt tryghed for de medarbejdere, der senere i livet måske risikerer følgeskader. Du anmelder covid-19 som mulig arbejdsskade ved at kontakte din læge eller Arbejdsmarkedets Erhvervssikring – eventuelt gennem din tillids- eller arbejdsmiljørepræsentant.

ALLE SKAL SIKRES VÆRNEMIDLER

”Vi må ikke stå i en situation igen, hvor vi mangler værnemidler,” sagde statsminister Mette Frederiksen, da hun midt i maj oprettede en ny styrelse. Den skal blandt andet sikre, at Danmark er forberedt på en ny pandemi. I FOA var sektorformand Torben Hollmann tilfreds med, at der ’er blevet lyttet til os’. I coronakrisens første måneder oplevede talrige FOA-medlemmer nemlig, at de blandt andet manglede masker og visirer.

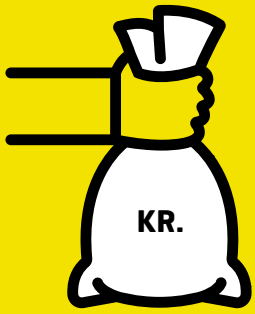

DÆKKER UDGIFTER TIL BESØG

Efter pres fra ikke mindst FOA fik kommunerne løfte om at få dækket alle ekstraudgifter i forbindelse med de foranstaltninger, kommunerne blev pålagt i forbindelse med eksempelvis besøg hos ældre på plejecentre. Det var blandt andet vigtigt for FOA, at den opgave blev understøttet af nødvendige ressourcer.

HJÆLP TIL DE UDSATTE

Det viste sig hurtigt, at personer med eksempelvis kræft eller lungelidelser i særlig grad skulle tage sig i agt for coronavirus. Og dem blev der taget et særligt hensyn til i den aftale til gavn for 'særlige risikogrupper', som et enigt folketing indgik midt i maj. Deres arbejdsgivere kan få sygedagpengerefusion, hvis det er for farligt for deres medarbejdere at møde på arbejde – hvis enten den ansatte eller pårørende er i risikogruppen. Og medarbejdere, der ikke får udbetalt løn fra arbejdsgiveren ved fravær, får ret til sygedagpenge fra kommunen.

LÆS MERE PÅ FAGBLADETFOA.DK

Coronakrisen betød, at Fagbladet FOA udsatte det trykte magasin, som skulle have været på gaden midt i april. Til gengæld skruede redaktionen op for nyheder, portrætter og guides på fagbladetfoa.dk, hvor det foreløbig er blevet til langt over 100 artikler. Alle er samlet under temaet 'Coronavirus'.

Læs her
fagbladetfoa.dk/corona

VI KLAREDE DEN

René Liebeck · 54 år
Serviceassistent
Herlev Hospital

For René Liebeck, der står i køkkenet på Herlev Hospital, har coronakrisen vist, at medarbejderne i køkkenet kan klare store udfordringer.

"Vi er klar, hvis det en dag skulle blive rigtigt slemt, vi kan sagtens løfte opgaven. Det her var en prøve," siger han.

Normalt henter patienterne selv deres mad, men under krisen blev maden serveret direkte på stuerne, og samtidigt skulle køkkenpersonalet lave ekstra portionsanretninger til afsnit med smittede patienter. Antallet af anretninger per dag har været svingende.

"Det har været lidt stressende, at man fra morgenstunden ikke har vidst præcis, hvor mange portioner der skulle gøres klar," siger René Liebeck, der dog synes, de har klaret det godt i køkkenet. ★

CORONAELEVEN

Michelle Slivsgaard · 26 år
Social- og sundhedsassistentelev
Haderslev Kommune

Som sosu-elev nåede Michelle Slivsgaard at være en del af coronaberedskabet under sin praktik i Haderslev Kommune. Grundet coronakrisen har Michelle Slivsgaards praktiktid været anderledes end andre praktikanters. Der blev kørt med nedsatte ressourcer, og det medførte en prioritering, der har været svær for Michelle, der altid har drømt om at arbejde i sundhedsfaget.

"Hvor borgerne før fik rengøring hver anden uge, fik de det måske kun en gang om måneden. Og de plejede at få bad flere gange om ugen, men måtte nøjes med en enkelt gang ugentligt. Det var nødvendigt at prioritere personlig pleje, mad, vand og medicin højere. Men jeg kunne godt føle, jeg af og til svigtede dem," siger hun.

Michelle Slivsgaard blev færdig som social- og sundhedsassistent sidst i maj. ★

TRYKKET LETTEDE

Henriette Bøgh Jakobsen · 54 år
Social-og sundhedsassistent
Hjemmeplejen i Ejby

”Vi er begyndt at køre ud til alle borgerne igen,” siger Henriette Bøgh Jakobsen.

Da coronasmitten ramte Danmark, blev udkørslen til de fleste borgere ellers indstillet, og kun de borgere med allerstørst behov fik fortsat besøg.

Selvom smittetrykket begyndte at falde, og der midt i maj ikke var nogen coronatilfælde i hjemmeplejen i Ejby, har Henriette Bøgh Jakobsen stadig haft en frygt for at smitte borgerne.

”Jeg blev testet, fordi jeg havde symptomer på corona. Jeg var heldigvis negativ, men jeg nåede at blive bekymret for, hvem jeg kunne have smittet,” fortæller hun.

I takt med at antallet af smittede faldt til nul, har hun oplevet, at værnemidlerne kan virke lidt fjollede.

”Det er ved at være lidt trættende at arbejde med alle de retningslinjer, man skal tage højde for.” ★

SAMARBEJDETS KUNST

Alex Dam · 36 år
Pædagogisk assistent
Landsbyen Sølund i Skanderborg

For Alex Dam skabte coronakrisen en lidt travlere hverdag. De af hans kollegaer, der tilhører risikogruppen i forhold til coronasmitte, blev sendt hjem, lige da krisen brød ud. Derfor har medarbejderne i Landsbyen Sølund arbejdet i underbemanding, og sådan var det nærmest hver dag de første knap tre måneder under epidemien.

”Jeg arbejder på en afdeling, hvor normeringen normalt er 1 til 1, fordi vores beboere er meget krævende. Men fordi vi har været i underbemanding, har jeg skullet være opmærksom på mere end en beboer ad gangen,” siger han.

Men Alex Dam føler, at medarbejderne indbyrdes har været gode til at finde løsninger.

”Coronakrisen har lært os at samarbejde, og så har vi set, at vi godt kan håndtere underbemanding, selvom det er hårdt.” ★

EN STRESSET PORTØR

Hans Jensen · 50 år
Portør
Rigshospitalet Glostrup

Selvom Hans Jensens arbejdsdage har været mere stille og rolige under coronakrisen, har han stadig følt sig lidt stresset.

”Uvisheden stresser mig. Uvisheden om hvor lang tid corona bliver hængende og uvisheden om, hvordan min arbejdsdag ser ud i forhold til nye ændringer og retningslinjer,” siger Hans Jensen.

Bekymringen for at være rask smittebærer har også ligget i hans baghoved.

”Jeg har en kollega, hvis kone blev testet positiv, men min egen læge mente ikke, at der var behov for at teste mig, da min kollega ikke havde symptomer,” siger han.

Men på trods af det hele har Hans Jensen en stærk tro på, at det hele nok skal gå.

”Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at vi nok skal klare det her, hvis alle tager deres forholdsregler og hører efter, hvad der bliver meldt ud fra myndighederne.” ★

Tak er ikke nok

FOAs medlemmer forventer højere løn. Forbundsformanden er med dem, men siger, at det på grund af coronakrisen kan blive rigtig svært.

AF MORTEN BRUUN OG FINN DANIELSEN | FOTO: VICTORIA MØRCK MADSEN

Midt på foråret blev der hængt et banner op foran indgangen til Amager Hospital med teksten 'Tak er ikke nok'. Det budskab behøver FOAs formand, Mona Striib, ikke bruge mange sekunder på at fortolke. Efter at sundhedspersonalet – herunder mange FOA-medlemmer – har stået i forreste linje under coronakrisen, vil de gerne have vekslet samfundets anerkendelse til højere løn.

"De er i forvejen lavtlønnede og kan ikke nøjes med tak. Nu siger de så: 'Hvis I er så glade for det, vi laver, må I også vise det i lønningsposen'. Det kan ikke overraske," siger Mona Striib her seks måneder, før de afgørende forhandlinger om nye overenskomster går i gang.

Skal skærme lønnen

Mona Striib er også formand for Forhandlingsfællesskabet, der repræsenterer godt 550.000 offentligt ansatte. Og de risikerer at blive skuffede. Med Mona Striibs ord kan det nemlig blive 'rigtig, rigtig svært' at indfri deres forventninger. Det skyldes, at coronakrisen også er en økonomisk krise med et boom af ledige på det private arbejdsmarked og lukkede virksomheder.

"Danmark har i løbet af meget kort tid oparbejdet en voldsom gæld," siger Mona Striib om den virkelighed, der nu favner de kommende OK-forhandlinger.

"Vi risikerer, at lønningerne på det private arbejdsmarked begynder at falde. Sker det, vil det også ramme lønningerne på det offentlige arbejdsmarked, fordi vi har en parallel lønudvikling mellem den private og offentlige sektor gennem den såkaldte reguleringsordning. Derfor står vi nu overfor en vanskelig situation," siger Mona Striib med tanke på, at offentligt ansatte i værste fald risikerer at gå ned i løn.

"Det vil være aldeles ubærligt, hvis det sker. Og vi vil selvfølgelig gøre alt, hvad vi kan, for at skærme medlemmernes løn," siger Mona Striib og vedgår, at kollegerne på arbejdspladserne næppe går og tænker på den slags tekniske forklaringer og mekanismer til dagligt.

"Nej, det kan vi ikke forvente. Men det er et vilkår, vi er en del af."

En ny model

I løbet af april og maj var både lønmodtagere og arbejdsgivere i fuld gang med at overveje, hvordan de kommende OK-forhandlinger skal gribes an i skyggen af coronakrisen.

"Der bliver lavet beregninger i massevis, og på vores side leder vi efter en løsning, hvor vi måske gør det på en anden måde, end vi plejer," siger Mona Striib og tilføjer:

"For blot få måneder siden anede vi ikke, at en coronapandemi var på vej og ville vælte alle planer af bordet. Lige nu handler det om at sikre, at den offentlige sektor ikke kommer til at betale på samme måde, som det var tilfældet efter finanskrisen. Vi skal investere i velfærd og for alt i verden undgå en ny 10-års periode med afskedigelser." ★ MOBR@FOA.DK

Ved redaktionens deadline var forløbet om OK21 fortsat uafklaret. Følg Fagbladet FOAs dækning på fagbladetfoa.dk

BAG OM ORDET

Reguleringsordning er en aftale, der kom ind i overenskomsterne i 1984 for at sikre nogenlunde ens lønudvikling i den private og offentlige sektor. Når det private arbejdsmarked oplever lønstigninger, stiger offentligt ansattes løn med en næsten tilsvarende del. Modsat skal offentligt ansatte også af med en del af forskellen, når private lønninger falder.

CORONA SKÆRER IKKE I NORMERINGERNE

I første omgang behøver ansatte på ældre-, børne- og andre velfærdsområder ikke være bange for, at udgifter til coronabekæmpelse i kommuner og regioner skal gå ud over normeringer og arbejdsmiljø. Regeringen har nemlig aftalt med kommuner og regioner, at den slags udgifter ikke medregnes, når det såkaldte udgiftsloft fastsættes.

Også anlægsloftet har kommuner og regioner fået lov til at bryde i år. Det betyder flere penge til vedligeholdelse og renovering af bygninger, og flere FOA-arbejdspladser kan få glæde af sådanne projekter. Loftet hæves i 2021.

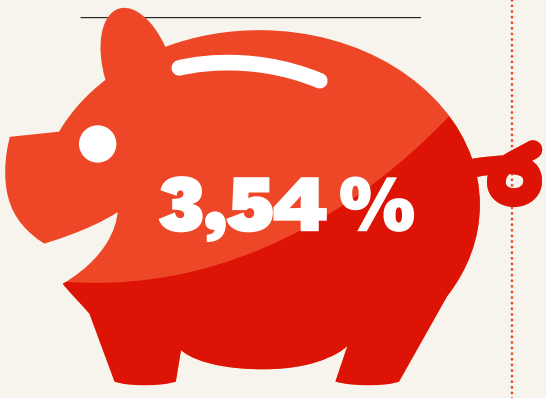

CORONA ÆDER IKKE PENSIONEN

Selvom coronakrisen har fået aktiekurserne til at styrtdykke, behøver FOAs medlemmer, der har deres pension i PenSam, ikke frygte drastiske forringelser af pensionsopsparingen. PenSam fastholder nemlig sin planlagte rente på 3,54 procent. Det kan PenSam gøre, fordi pensionsselskabet i gode tider sparer op til dårlige og derfor giver kunderne en 'gennemsnitsrente'. Den får de i stedet for markedsrenten, der ville betyde stigende og faldende rente afhængig af samfundsøkonomiens op- og nedture.

KILDE: PENSAM

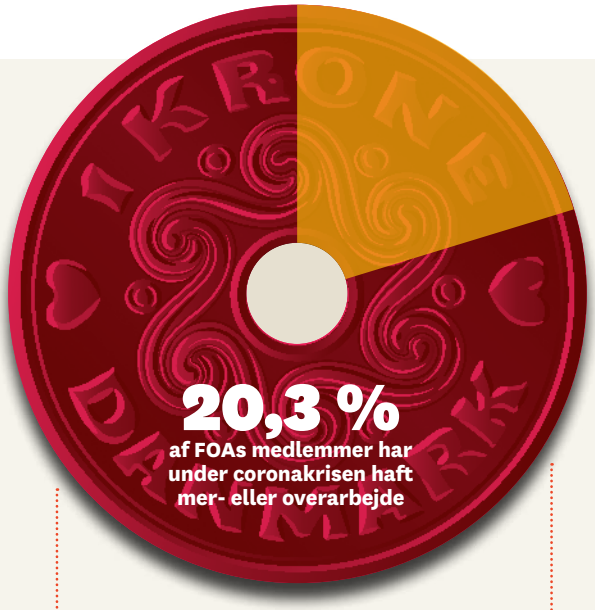

ÆNDREDE VAGTPLANER UDLØSER TILLÆG

Omkring hvert femte FOA-medlem (20,3 procent) har under coronakrisen haft mer- eller overarbejde. 1,5 procent af de deltidsansatte oplyser, at de er gået op i tid. Vagtplaner er på en del arbejdspladser ændret med kort varsel, og det vil udløse tillæg til en del ansatte.

Næsten hver tredje (31 procent) har 'i høj eller meget høj grad' oplevet øget arbejdspres, kun hver femte (19 procent) har 'slet ikke' oplevet ekstra belastninger. En mulighed for at få penge for sin særlige indsats er, at FOA forhandler lokalløn med arbejdsgiverne.

KILDE: MEDLEMSUNDERSØGELSE MAJ 2020 OG FOAS OVERENSKOMSTAFDELING

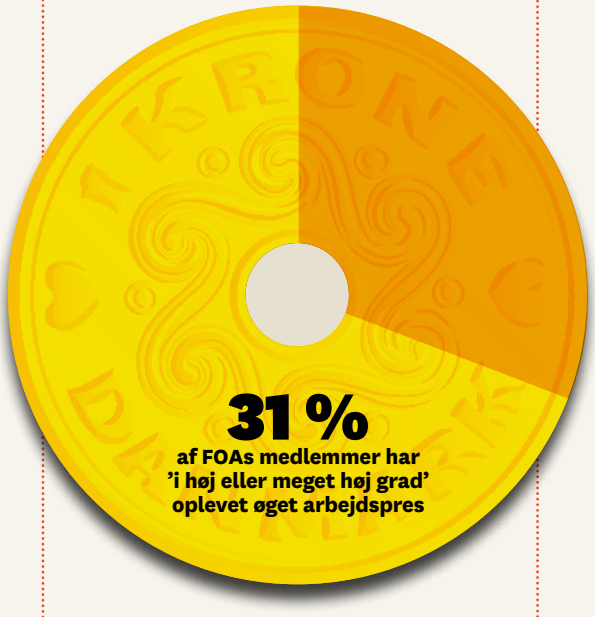

+3 MÅNEDER

CORONAKRISEN FREDER ARBEJDSLØSE OG SYGE

Dagpenge og sygedagpenge er blevet forlænget med tre måneder. Det har sandsynligvis betydet, at en række FOA-medlemmer har undgået at miste dagpengeretten. Og at endnu flere har kunnet bevare sygedagpengene længere, end de under normale forhold ville være berettiget til.

CORONARAMTE PENGEPUNGE KAN FÅ HJÆLP

PenSam Bank tilbyder hjælp til familier, der er kommet i økonomisk uføre på grund af coronakrisen. For eksempel afdragsfrihed på lån i en periode.

Læs mere:
pensam.dk/bank/diverse/coronavirushjaelp

★ FIDA@FOA.DK

TEMA | CORONA

TID TIL NÆRVÆR

Mange ansatte i dagtilbud kom på overarbejde – både mentalt og timemæssigt – da genåbningen varslede nye tider med afspærringsbånd, skrap håndhygiejne og ekstra rengøring. Ud af frustrationer og gensynsglæde er en ny og mere eksperimenterende hverdag vokset frem. En hverdag, som for mange har ført til mere ansvar, færre konflikter og glade børn, der trives i mindre grupper.

”JEG SÅ MEDARBEJDERE, DER FIK OG TOG ANSVAR PÅ EN NY MÅDE”

Forsker Anette Boye Koch tog på feltarbejde under dagtilbuddenes genåbning – og blev positivt overrasket.

AF MALIN SCHMIDT | FOTO: TOR BIRK TRADS

Klokken 6.30 torsdag morgen efter påske stod forsker Anette Boye Koch klar. Sammen med forældre, der for første gang i halvanden måned afleverede deres børn i den integrerede institution Skovkanten i udkanten af Aarhus. Og med medarbejdere, der for første gang i lige så lang tid modtog dem.

For Anette Boye Koch, der forsker i børns trivsel i dagtilbud på VIA University College, ville følge det pædagogiske eksperiment, der udfoldede sig, da dagtilbuddene blev genåbnet efter nedlukningen med nye afstandskrav, skærpet håndhygiejne, små børnegrupper og legezoner.

”Pædagogisk var det vanvittigt inter-

”Der har været en enorm energi i at få det til at lykkes, både fra forældrenes og medarbejdernes side,” lyder det fra forsker i dagtilbud Anette Boye Koch, der har fulgt hverdagen i to institutioner efter genåbningen.

essant at se på nærmeste hold, hvordan medarbejdernes og børnenes trivsel var i en periode, hvor alt skulle gentænkes og systematiseres på en helt ny måde på meget kort tid," siger Anette Boye Koch.

Fik og tog ansvar

Det viste sig, at de nye rammer gav en ny mulighed for pædagogikken. At de var et gavnligt benspænd, siger Anette Boye Koch, der så en tydelig forskel i forhold til det, hun tidligere havde oplevet i dagtilbud.

"Jeg så medarbejdere, der var meget tættere på børnene. De fik mulighed for at lege mere med og lægge ekstra mærke til, hvad børnene var optaget af. Jeg så færre konflikter, en større ro og fordybelse. Og jeg så medarbejdere, der fik og tog ansvar på en ny måde."

Kendte voksne, samme børn

Normeringerne var bedre end normalt, børnene var i små grupper med samme kendte voksne, og medarbejderne – også medhjælperne – gav udtryk for at få et langt større ansvar. Netop fordi den enkelte medarbejder alene skulle sørge for planlægning og udførelse samt forældrekontakt i den lille gruppe.

"I virkeligheden er mit feltstudie blevet til et studie i, hvad god normering medfører. Flere hænder giver simpelthen nogle andre muligheder."

BØRNENE LYSER OP PÅ EN NY MÅDE

Mohamed Abdullahi
Pædagogisk assistent
Skovkanten, børnehavedelen

Når vi skal i skoven, tager turen derover 25 minutter i stedet for 10, fordi vi har tiden til at stoppe op. Prøv at se den farvede sten, prøv at se det her guld. Jeg griber muligheden og fanger de ting, børnene kommer med, og vi går ud og oplever naturen på en ny måde. Børnene spørger og spørger og lærer at kende forskel på træerne, hvorfor de har den farve, og hvordan bladenes form adskiller sig. Jeg nyder den lille gruppe hver eneste dag.

Jeg har fået større ansvar. De fem børn har jeg for mig selv. Det er mig, der har forældrekontakten, og det er mig, der sørger for strukturen, og det vi skal hver dag. Normalt er det altid de samme børn, der siger noget. Nu har vi været sammen i en lidt over en måned, og de er alle fem kommet på banen, de leger fantastisk med hinanden og fortæller af sig selv, hvad de tænker. Femkløveret, som jeg kalder dem. Jeg vokser og ser dem vokse. Det var det, der interesserede mig lige fra starten. At følge børnenes udvikling, at observere, planlægge og udføre. ★

Jeg har virkelig set, at små grupper gør en forskel for alle børn.

ANETTE BOYE KOCH
FORSKER · VIA UNIVERSITY

Griber øjeblikket

Anette Boye Koch så pædagogikken udspille sig i alle aktiviteter og små hverdagsrutiner, fordi de voksne havde mulighed for at fordybe sig med børnene.

”Hvornår har en medarbejder sidst været på tur med kun fire børn, hvor de bare har kunnet sætte sig ned og kigge på skovsnegle, tale om dem og tage sig den tid, det tager? Det er der næsten aldrig mulighed for i en almindelig institutionshverdag. Den er simpelthen for presset.”

Små grupper gør en forskel

De små grupper har gavnet pædagogikken, lyder forskerens foreløbige dom. Og på den måde er den styrkede pædagogiske læreplan kommet i spil, uden at medarbejderne nødvendigvis har tænkt over det.

”Mange tror, at pædagogik kun finder sted i pædagogiske forløb. Men det er i alle handlinger, pædagogikken udspiller sig, også i rutinerne i garderoben og i turen hen til håndvasken. Arbejdet med børns perspektiver handler om hele tiden at opfange de signaler, børnene udsender, Og det har medarbejderne i den grad gjort,” siger Anette Boye Koch og giver et eksempel.

”Jeg så en pædagog i vuggestuen, der skubbede børnene på vippen på en særlig, hoppende måde, og børnene endte med at boble helt over i latter, fordi de blev vippet igen og igen. Han var så nærværende, og derfor opfangede han legesignaler også fra de mere forsigtige børn, som nok normalt var blevet overset, og byggede videre på dem. Det var helt fantastisk.” ★ MASCH@FOA.DK

DER ER TID TIL FORDYBELSE

Gitte Wang
Leder
Skovkanten og dagplejeleder i Viby

Mange har fået et større ansvar, og de tager det på sig. Alle har brug for, at der er overblik over, hvem der gør hvad, hvornår, og derfor er det blevet en uundværlig del af hverdagen, at koordineringen af dagens opgaver er tydelige for enhver. Vi har taget udgangspunkt i retningslinjerne og set på, hvordan vi kan arbejde ud fra et børneperspektiv. For eksempel er de små grupper blevet til venskabsgrupper, og håndvasken om morgenen er blevet til en stund med det enkelte barn. Jeg havde ikke regnet med, at vi ville få så gode muligheder for at arbejde med den styrkede læreplan, men det er det, der er sket. Vi kan følge børnene, legen udvikler sig, og der er tid til fordybelse. Vi har virkelig fået pædagogikken i spil.

Det er gået op for mig som leder, hvor konkret jeg skal være, også fremadrettet. De klare rammer gør det lettere for medarbejderne at handle. Engagementet vokser, selvtilliden vokser, ansvarligheden vokser, og hvis man har brug for hjælp, så henter man den. Jeg er aldrig blevet brugt så meget som leder, især for de pædagogiske overvejelser i hverdagen, som jeg er nu. Jeg oplever en fantastisk arbejdsglæde. ★

ARBEJDSMILJØEKSPERT

VI SKAL HOLDE FAST I DET, SOM KRISEN HAR LÆRT OS

AF CECILIE UHRE

Det pres og tumult, mange arbejdspladser har oplevet under coronakrisen, har ikke kun været negativt. For nogle har det også været med til at skabe en fællesskabsfølelse, givet anerkendelse og kastet et skarpere lys på vigtige faggrupper, der ofte bliver overset.

Det mener Charlotte Bredal, der er arbejdsmiljøkonsulent i FOA.

”Der har været mange nye retningslinjer og utryghed i forbindelse med smitte. Når det så lykkes for medarbejdere og ledere at få hverdagen til at hænge sammen på trods af de udfordringer, er jeg sikker på, at de kan mærke, at de gør en forskel,” siger hun.

Hold fast i anerkendelsen

Charlotte Bredal mener, at coronakrisen har vendt en skarp projektør mod mange af FOAs faggrupper.

”Flere har oplevet, at deres arbejde har fået mere opmærksomhed og anerkendelse, og det er vigtigt, for det giver et velfortjent fagligt løft. Et løft, der kan skabe mere arbejdsglæde. Det er blevet meget synligt, hvor vigtige de er og hvorfor,” siger Charlotte Bredal.

Et af de eksempler, hun hæfter sig ved, er historien om en serviceassistent, der har gjort rent i mange år, men under krisen pludselig skulle være med til at undervise nogle sygeplejersker i god, hygiejnisk rengøring. Det er ifølge Charlotte Bredal et godt eksempel på, hvordan en faggruppes faglighed er blevet mere synlig.

”Måske man kan forestille sig, at serviceassistenter på folkeskoler, hospitaler, plejecentre og andre arbejdspladser kan holde oplæg for kolleger fra andre faggrupper, elever eller pårørende om hygiejne. På den måde bliver der holdt fast ved synligheden og anerkendelsen af faget,” siger hun.

Godt for rekruttering

Anerkendelsen af de forskellige faggrupper udmønter sig også i andet end arbejdsglæde. Charlotte Bredal tror, at det kan skabe en større tiltrækning til nogle fag – og altså virke positivt på rekrutteringen.

”Vi vil allesammen gerne have et job, hvor vi gør en forskel. Når man hører mere om eksempelvis arbejdet i ældreplejen, kan det blive mere attraktivt at søge ind i faget,” siger hun. ★

UHRE@FOA.DK

GUIDE

4 TING VI SKAL TAGE MED FRA CORONAKRISEN

1

Evaluér succesoplevelser
Man bliver stolt af sit fag, når man kan mærke, at det arbejde, man udfører, skaber en øjeblikkelig forskel for andre mennesker. Ved at evaluere på de succesoplevelser, man har med kolleger og med en anerkendende leder, kan den opmærksomhed og stolthed tages med videre.

2

Hold fast i faglig sparring
Insistér på at have tid til faglig sparring. Under corona har der været meget usikkerhed i forhold til værnemidler, og flere har brugt kolleger til at sparre med. Det er vigtigt og kan fylde meget mere – også når det gælder den bedst mulige faglige løsning af opgaven. Med sparring om faglige valg bliver man mere sikker i sit fag.

3

Hold jer synlige
Synligheden af nogle faggrupper under coronakrisen har skabt opmærksomhed og anerkendelse. Hold fast i det, eksempelvis ved at fortælle de positive historier fra arbejdspladsen. Foreslå at de deles på intranet eller nyt fra arbejdsmiljø/HR. Nogle af historierne er måske så gode, at lokale medier også kan inspireres til at skrive om dem.

4

Styrk arbejdsfællesskabet
Samarbejdet på tværs af faggrupper kan skabe mere arbejdsglæde, men også betyde noget for de opgaver, der skal løses. Når pædagogmedhjælpere, pædagoger og lærere eksempelvis arbejder sammen om den undervisning, der under coronakrisen i høj grad er blevet flyttet udenfor, kan lærerne trække på nogle af de værktøjer, det pædagogiske personale har og omvendt. På den måde styrkes både arbejdsmiljøet og børnenes udvikling.

KILDE: CHARLOTTE BREDAL, ARBEJDSMILJØKONSULENT I FOA

”VI HAR HAFT HJERTE FOR HINANDEN, OG DET HAR JEG VÆRET UTROLIG RØRT OVER. FAKTISK HAR JEG TUDBRØLET ADSKILLIGE GANGE”

MØD | HANNE-VIBEKE HOLST

I bogen 'Som pesten' forudså Hanne-Vibeke Holst mange af de dilemmaer – sundhedsmæssige, etiske og økonomiske – som en viruspandemi fremkalder. Hun håber, vi kan holde fast i den følelse af fællesskab, som krisen har fremkaldt.

AF MERETE NIELSEN | FOTO: JACOB NIELSEN

Det er som om, Hanne-Vibeke Holst kan se ind i fremtiden. Hun skrev om kvinders vej til magten i politik, længe før Danmark fik sin første kvindelige statsminister. Med bogen 'Dronningeofret' fra 2008 forudså hun den voldelige højreradikalisme før tragedien på Utøya i Norge. Og i 'Som pesten' fra 2017 fik vi historien om, hvordan en viruspandemi tvinger verden i knæ.

"Jeg har typisk været lidt forud for min tid i mit forfatterskab," lyder det grinende fra Hanne-Vibeke Holst.

De seneste måneder har hun holdt sig isoleret sammen med sin mand i sommerhuset på Sjællands Odde, men det har ikke afholdt hende fra at følge med og danne sig en mening om, hvordan vi som samfund og borgere har tacklet krisen.

Hendes research i forbindelse med 'Som pesten' bragte hende rundt til førende eksperter – blandt andet i WHO. Derfor kom det ikke som en overraskelse for hende, at vi få år senere står i en situation, som ikke er set, siden den spanske syge hærgede i 1918-1920.

"Alle de eksperter, jeg talte med, sagde ikke: 'HVIS den spanske syge 2.0 kommer'. De sagde: 'NÅR den kommer'. Fagfolkene kalder de store pandemier for en 100-års hændelse, så jeg kunne jo godt regne ud, at det kunne ske når som helst."

Vi var uforberedte på en pandemi

Fra sin research vidste Hanne-Vibeke Holst også, at verden ville være ret uforberedt på en viruspandemi. At der manglede beredskab og for eksempel ikke ville være nok værnemidler. En problematik, som også har fyldt herhjemme, hvor mange ansatte i ældreplejen måtte vente på visirer og ansigtsmasker.

"Der har været masser, som ikke har været elegant eksekveret, og hvor man fra myndighedernes side heller ikke har været helt ærlige. De skulle bare have sagt: 'Vi har ikke sørget for at have fyldte lagre af værnemidler. Det er vi kede af, og nu gør vi alt for at få det løst'."

Stolt over at være dansker

Trods slingrekursen og diverse mangler er det glæde, nærmest en taknemmelighed, der fylder mest hos Hanne-Vibeke Holst, når hun skal sætte ord på, hvordan danskerne – set med hendes iagttagerblik – har håndteret coronakrisen indtil nu.

"I min roman opfører folk sig ikke så pænt, som de har gjort i virkeligheden. Faktisk er jeg positivt overrasket over, at vi har været så solidariske med de mest sårbare grupper. I hvert fald i den første tid. Og jeg har været meget opmuntret over al den hjælpsomhed og hittepåsomhed, som folk har udvist. At så mange har haft hjerte for hinanden og forsøgt at få det bedste ud af krisen. Og jeg har elsket fællessang – tudbrølet har jeg, fordi jeg bliver så rørt. Faktisk har jeg aldrig i mit liv været så stolt over at være dansker som i de seneste måneder."

For Hanne-Vibeke Holst handler stoltheden ikke mindst om vores velfærdssamfund. At det har været så robust.

FORUDSÅ PANDEMIEN

- Hanne-Vibeke Holst (f. 1959) er journalist og forfatter til en lang række bøger. Hendes seneste roman 'Som pesten' udkom i 2017 og handler om en influenzapandemi, der ligesom coronavirussen kaster verden ud i en undtagelsestilstand, både sundhedsmæssigt og økonomisk.
- Hun er i gang med sin næste roman, et portræt af den danske billedhugger Sonja Ferlov Mancoba.

> Det er simpelthen så urimeligt, at kvindefagene er så dårligt lønnede.

At vi har undgået situationer med lastbiler læsset med lig, som vi har set i USA.

”Vores model har stået sin prøve, det synes jeg virkelig. Og derfor fortjener personalet på sygehuse, i ældreplejen og andre steder også al den respekt og beundring, som mange har givet udtryk for. Også dem, der ’bare’ har gjort det, de plejer at gøre. De har gjort det under vanskeligere og mere risikable vilkår.”

Kvindefag fortjener mere i løn

Trods sine evner til at foregribe nye tendenser tør Hanne-Vibeke Holst ikke spå om, hvorvidt den øgede anerkendelse og respekt bliver en løftestang for bedre løn- og arbejdsvilkår for eksempelvis nogle af FOAs faggrupper. Men hun håber det.

”Det er simpelthen så urimeligt, at kvindefagene er så dårligt lønnede.”

Fra sin søster, der arbejder som social- og sundhedshjælper i hjemmeplejen, kender hun historierne om ansvaret og arbejdspresset: ”Som jeg plejer at sige, når hun fortæller, hvordan hun knokler: ’Så er det jo godt, at du får sådan en god løn’ – ha ha.”

Hanne-Vibeke Holst understreger, at et lønløft ikke kommer af sig selv. Ligesom kvinder, der går efter magten, skal sosuerne, rengøringsassistenterne med flere insistere på at få den løn, de har fortjent.

”Hvis ikke man sætter sig i karakter og råber op, så er der andre faggrupper, som gør det. Så jeg håber virkelig, at de lavtlønnede kvinder kræver deres. Og at deres fagforeninger er dygtige til at bakke op. De fortjener i hvert fald meget mere end en æske chokolade eller en buket blomster.” ★ MEN@FOA.DK

KRISEN I DET PRIVATE PÅVIRKER OK21

STRIIBEN | Dansk økonomi er hårdt ramt af corona-krisen. Økonomerne peger på, at tilbagegangen i 2020 mindst svarer til finanskrisen. Et lyspunkt er, at vi trods alt er blandt de lande, der er mildest ramt. Og nogle af eksperterne mener, at vi kommer til at se en fremgang allerede i løbet af 2021. Et vigtigt parameter i den sammenhæng er selvfølgelig, om vi fortsat har coronasmitten under kontrol. Det krydser vi fingre for.

Hjælpepakkerne til de private virksomheder har lagt en dæmper på den stigende ledighed. Nu ophører hjælpen, og det store spørgsmål er, om det får de 175.000, der er omfattet af lønkompensation, til at ende i ledighedskøen, eller om de er tilbage i arbejde hen over sommeren. Hvad kommer det så os ved? Vi er jo primært på det offentlige område, og vores medlemmer på det private område er ikke blevet ramt af ledighed.

Det kommer os i den grad ved. Som følge af krisen vil lønningerne på det private område ikke stige som forventet i 2020, og det har direkte indflydelse på overenskomstforhandlingerne på det offentlige område. Vi følger et princip om parallel lønudvikling, og vi har en reguleringsordning, som betyder, at vi følger med op, hvis lønnen stiger mere på det private område, end vi har aftalt på det offentlige område, men vi følger også med ned, hvis lønudviklingen på det private område er mindre end på det offentlige område.

Derfor har vi under coronakrisen diskuteret, om det vil være bedre for medlemmerne, at vi forlænger de nuværende overenskomster og venter med at forhandle nye, til vi har indhentet bare en del af krisens konsekvenser for økonomien. I skrivende stund er den beslutning ikke taget endnu. Men løftet fra FOA til vores medlemmer er, at vi vil kæmpe hårdt for at bringe os i en situation, hvor vi i det mindste har en rimelig udsigt til at kunne lande et godt resultat. Følg med i udviklingen på foa.dk og på fagbladetfoa.dk. ★

MONA STRIIB
FORMAND

> LØFTET FRA FOA TIL VORES MEDLEMMER ER, AT VI VIL KÆMPE HÅRDT FOR AT BRINGE OS I EN SITUATION, HVOR VI I DET MINDSTE HAR EN RIMELIG UDSIGT TIL AT KUNNE LANDE ET GODT RESULTAT.

@STRIIBMONA

HVAD MENER DU?

OM CORONATEST

Vi har plukket kommentarer fra en af debatterne på Facebook. Fagbladet FOA har ringet til Susanne Carlsen for at høre, hvad der fik hende til tasterne.

Deltag i debatten:
facebook.com/foadanmark
Vi forbeholder os ret til at forkorte indlæggene.

SUSANNE CARLSEN

URIMELIGT AT VI IKKE BLIVER BETALT FOR EKSTRA TID

Vi har haft udbrud af corona på det plejecenter, hvor jeg arbejder. Både beboere og medarbejdere har været ramt, så det har været et påbud, at vi alle skal testes en gang om ugen. Jeg ved godt, at det selvfølgelig også er for min egen skyld, men jeg bruger halvanden time på at køre frem og tilbage for at blive testet. Det er tid, jeg gerne vil bruge, men det løber op i mange timer, som jeg bør få løn for.

Jeg arbejder selv om natten. Men de medarbejdere, der er på dagvagt, når der kommer en paramediciner og tester beboerne, kan blive testet i arbejdstiden. Hvis man kunne gøre det om aftenen, så os, der arbejder i ydertimerne, også havde den mulighed, ville det ikke være noget problem. Men jeg synes, det er urimeligt, at vi ikke bliver betalt for den ekstra tid, vi bruger på test, når det nu er arbejdsgiveren, der forlanger det. ★

ASGI@FOA.DK

ANDRE SKREV

17. MAJ 2020
Jeanette Peyk
Synes helt ærligt, at nogle folk leder efter problemer og konflikter. Kunne aldrig drømme om at notere overarbejde, hvis min arbejdsgiver beder mig blive coronatestet uden for normal arbejdstid. Det er da i alles interesse. Også ens egen. Det problem forstår jeg ikke helt.

17. MAJ 2020
Lilian Kirstine Kanstrup
Jeg er plasmadonor, og mit blod blev testet 13. maj. Jeg har ikke været smittet. Bruger gerne min fritid på test, også hvis jeg blev bedt om det af min arbejdsgiver. Hvorfor SKAL vi have penge for alting?

20. MAJ 2020
Jan Bønsøe
Forlanger ens arbejdsgiver, at man bliver testet, så er det jo arbejde. Og så må det være med løn. Til alle jer, der har kommenteret, at I ikke skal have løn for at blive testet: Hvis jeres arbejdsgiver forlanger, at I tager et kursus for at beholde jeres arbejde, gør I så også det uden løn?

AF ASTRID GRAUGAARD INGEMANN

”Løøøb! Hv

vem kommer først?”

SNAPSHOT | VINDERMENTALITET

Hvis du vil score jobbet, kæresten eller de gode karakterer, er det godt at have vindermentalitet. Derfor bliver børnenes ønske om at være den bedste stimuleret i Idrætsbørnehuset på Frederiksberg. Samtidig skal vindermentaliteten gå hånd i hånd med evnen til at være en god ven. “Vi prøver at skabe empatiske vindere,” siger pædagogmedhjælper Søren Lund Larsen.

AF NANA TOFT | FOTO JØRGEN TRUE

DENNE ARTIKEL ER SKREVET FØR CORONA-KRISEN

Kampråb. ”1, 2, 3. Ingen kan stoppe en ægte Hoppeloppe.” Alle børnegrupper i Idrætsbørnehuset har deres eget kampråb, der råbes tit og ofte og altid før konkurrencestart.

Må godt blive sur. Når børnene taber en konkurrence, opfattes det som et sundhedstegn, hvis de bliver vrede eller sure.
”Vel at mærke på sig selv,” siger Søren Lund Larsen, der pointerer, at der er læring i at tabe. ”Så er man måske ekstra motiveret næste gang.”

Vind med din ven. "Hold i hånd og hjælp hinanden med at komme først over målstregen," råber pædagogmedhjælper Søren Lund Larsen. Vindermentalitet er godt, men empatiske vindere er børn, der lærer, at man indimellem kun vinder, hvis man er god til at samarbejde.

Dagens Medhjælper. "Jeg vandt! Det blev mig!" Josephine blev glad, da hun ved morgensamlingen vandt tjansen som Dagens Medhjælper. Konkurrenceelementet gennemsyrer hele den pædagogiske praksis i Idrætsbørnehuset, helt ned til små hverdagssituationer.

GUIDE

SÅDAN SKABER I EMPATISKE VINDERE

1. **Lav forskellige typer konkurrencer**
   Ikke alle børn kan konkurrere på at løbe stærkt eller hoppe højt. Så for at alle børn oplever at vinde, kan I skabe forskelligartede konkurrencer som for eksempel: Hvor mange legoklodser har du hjulpet med at rydde op? Hvor god er du til at dele brød ud?
2. **Skab en sund vinderkultur**
   Lær børnene at sige "tak for kampen" og opbyg en stærk heppekultur. Det skaber nærvær og venskaber mellem børnene at signalere, at man er der for hinanden.
3. **Sig: Så øver vi os!**
   Børn kan blive frustrerede, når de taber. Rum deres følelser ved for eksempel at sige: "Jeg kan se, du tabte. Men så øver vi os, så du kan vinde næste gang." Eller "I blev nummer 2. Det er bedre end sidst, hvor I blev nummer 3. I har øvet jer!"
4. **Få børnene til at sætte ord på**
   Et vinderinstinkt bliver kun stimuleret ved at lære at tackle nederlag. Rum børnene, når de er vrede og lær dem at sætte ord på de følelser, de har, når de taber.
5. **Lær børnene at konkurrere mod sig selv**
   Det at vinde handler ikke kun om at vinde over andre. Skab individuelle øvelser, der udfordrer hvert barn på dét, han eller hun kan blive bedre til, tilrettet barnets niveau.

KILDE: PÆDAGOGISK AFDELINGSLEDER, NIKLAS PEDERSEN

FLERE BØRN ER BLEVET SET OG HØRT

FAGLIG TALT | Forskere har længe pointeret, at små børnegrupper med en voksen er særligt gavnlige for de mindste børns trivsel og læring, og især udsatte børns trivsel og læring. Det har dagplejerne længe kunnet bekræfte. Og undersøgelser af arbejdsmiljøet i dagtilbuddene peger også på, at dagplejerne generelt føler sig mindre stressede og er gladere for deres arbejde end ansatte i daginstitutioner.

I en undersøgelse blandt FOAs medlemmer, svarer 66 procent, at organiseringen af det pædagogiske arbejde i de små børnegrupper i daginstitutionerne har påvirket de 0-2-årige børns trivsel positivt eller meget positivt under coronakrisen. Den måde at arbejde på gennem hele dagen – og ikke kun i små, afbrudte forløb – får personalet meget svært ved at give slip på efter krisen.

Kravet om samme voksen til en lille børnegruppe har gjort sidemandsoplæring vanskelig, og det er derfor blevet endnu tydeligere, at der er brug for, at flere pædagogmedhjælpere uddannes, og at der slås stillinger op til pædagogiske assistenter i anerkendelse af, at de er fagligt kompetente pædagogiske håndværkere.

Coronakrisen har givet os erfaringer, som før krisen ofte var teoretiske, når vi drøftede, hvad der skulle til for at øge kvaliteten i vores dagtilbud. Vi har opnået de erfaringer, fordi vi var tvunget til at bryde med vanetænkning i organiseringen af arbejdet. Børn skal ses og høres også efter coronakrisen. ★

KIM HENRIKSEN
SEKTORFORMAND

> CORONAKRISEN HAR GIVET OS ERFARINGER, SOM FØR KRISEN OFTE VAR TEORETISKE, NÅR VI DRØFTEDE, HVAD DER SKULLE TIL FOR AT ØGE KVALITETEN I VORES DAGTILBUD.
>
> @FOAHENRIKSEN

KORT OG GODT

BLIV BEDRE TIL AT TALE OM STRESS

Mange stressramte skammer sig, og det kommer man blandt andet til livs ved at blive bedre til at tale om stress på arbejdspladsen. Det mener forsker fra CBS Pernille Petersen, som har udviklet tre værktøjer – blandt andet en række dialogkort, som kan downloades.

Hent dialogkort
vpt.dk – skriv 'værktøjer om stress' i søgefeltet.

> **Det er ganske enkelt imponerende at se, hvordan vores daginstitutioner har omstillet sig i den her svære tid.**
>
> **PERNILLE ROSENKRANTZ-THEILL**
> BØRNE- OG UNDERVISNINGSMINISTER, PÅ PRESSEMØDE 27. MARTS

PÆDAGOGMEDHJÆLPERE FÅR PRIS FOR NATURTEMA

De to pædagogmedhjælpere Jenny Lavesen og Krista Markussen samt tillidsrepræsentant Anni Bækmand har fået Novo Nordisk Fondens Naturtematiske pædagogpris 2020 for deres arbejde med naturfaglige læreplanstemaer i daginstitutionen Lærkereden i Skive. Med prisen følger 50.000 kroner.

KILDE: NOVO NORDISK FONDEN

FÅ TIP TIL PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ – HELE DAGEN

Hvordan omsætter man de pædagogiske læreplaner til praksis? Det stiller en ny podcastserie ved navn 'Børnehøjde' skarpt på i tre afsnit. Her ses på hver sin del af dagen – morgenstund, rutinesituationer midt på dagen og eftermiddagens ydertimer. Forskere, praktikere og børnene selv kommer til orde. Podcastserien er produceret af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) for Børne- og Undervisningsministeriet.

Lyt til
'Børnehøjde' på **eva.dk/dagtilbud**

DAGPLEJERE HAR HAFT EKSTRA ARBEJDSPRES

Dagplejerne har følt sig pressede efter coronanedlukningen, viser en undersøgelse blandt 3.242 FOA-medlemmer fra begyndelsen af maj. Her svarer 61 procent af dagplejerne, at de i 'meget høj' eller 'høj grad' mærker et øget arbejdspres. Gennemsnittet for alle FOAs faggrupper ligger på 31 procent.

KILDE: ARBEJDSPRES I DAGPLEJEN I FORBINDELSE MED COVID-19, MAJ 2020.

FOTO: KIM RUNE

Cykeldagpleje breder sig

Den såkaldte trilledagpleje, hvor en dagplejer henter børnene i hjemmet om morgenen på sin ladcykel, har på kort tid opnået 'medvind på cykelstien'. Det, der startede som et pilotprojekt med en enkelt cyklende dagplejer i Odense, har nemlig snart udvidet sig til at omfatte syv – og snart otte – dagplejere i Odense samt foreløbigt en enkelt trilledagplejer i Randers.

KILDE: ODENSE KOMMUNE

Styr på rammerne i vuggestuen?

Thelma Harms
Debby Cryer
Richard M. Clifford
Noreen Yazejian

ITERS er et observationsmateriale til brug i vuggestuer, og er netop udkommet i en tredje udgave. Med ITERS-3 kommer du hele vejen rundt, når du ønsker at vurdere småbørnsmiljøet.

I ITERS-3 lægges der stor vægt på interaktionen mellem børn og voksne, og punkterne sprog, tidlige matematiske kompetencer og børns behov for fysisk kontakt fylder ligeledes mere end tidligere. Endelige skelnes der klart mellem behov hos og materialer til spædbørn, tumlinger og toårige.

ITERS-3 er til brug på vuggestueområdet med børn op til 3 år. Materialet kan anvendes af konsulenter, ledere eller andre, som ønsker at vurdere børnemiljøet i en institution eller at undervise personalet i selvevaluering. Det kan også anvendes som led i efteruddannelse.

Køb på hogrefe.dk

Hogrefe Psykologisk Forlag A/S
Kongevejen 155
2830 Virum
Tlf. +45 35 38 16 55
info@hogrefe.dk

hogrefe

TEMA

ROLLELEGE

Børnenes mulighed for at lege superhelte, politibetjente, læge og cirkusartist har trange kår i halvdelen af landets børnehaver, viser undersøgelse.

ROLLELEGEN HAR BRUG FOR HJÆLP

AF MALIN SCHMIDT | FOTO: JØRGEN TRUE

”Læringsmiljøet skal understøtte børns lyst til at lege, udforske og eksperimentere,” står der i den styrkede pædagogiske læreplan, der skal være implementeret i de danske dagtilbud 1. juli i år.

Men i mere end halvdelen af landets børnehaver har rollelegen svære vilkår, viser en omfattende undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA).

51 procent af børnehaverne får vurderingen 'utilstrækkelig kvalitet', 34 procent har tilstrækkelig kvalitet, og 15 procent har god kvalitet. Vurderingen er givet ud fra, om børnene for eksempel har adgang til udklædning, og om det pædagogiske personale interesserer sig for og deltager i legen.

Går ud over skoleparathed

Torben Næsby, lektor og ph.d. ved pædagoguddannelsen på Professionshøjskolen UCN og en af de forskere, der står bag kvalitetsmålingen, kalder det dybt problematisk, at de danske dagtilbud scorer så dårligt på lige netop rollelegen. Han er overrasket over resultatet, fordi vi i Danmark har tradition for at vægte leg og fantasi højt.

”Rollelegen er en forudsætning for den læring, der foregår i skolen og i arbejdslivet. I legen lærer børn at koncentrere sig og at disciplinere sig selv, det vil sige selvregulering. Hvis de ikke kan det, vil de få vanskeligt ved at begå sig i de nye sammenhænge, de møder ved skolestart,” siger han.

UNDERSØGELSE AF KVALITET

Danmarks Evalueringsinstituts undersøgelse af kvalitet i de kommunale børnehaver er lavet ved hjælp af det internationalt anerkendte observationsredskab ECERS-3, hvor der observeres kvalitet i det pædagogiske læringsmiljø inden for seks temaer.

Læs mere
eva.dk/dagtilbud

Ved at observere, lytte og spørge nysgerrigt til børnenes leg kan pædagogmedhjælper Maria Petersen hjælpe børnene med at udvikle rollelegen, hvis den er gået i stå.

Rolleleg styrker almen dannelse

Også Ditte Winther-Lindquist, der er lektor i udviklingspsykologi ved Aarhus Universitet mener, at rolleleg er afgørende for børns udvikling.

”Den hænger sammen med fantasien og det fabulerende og er med til blandt andet at styrke de sociale kompetencer, fordi børnene her forhandler om, hvem der skal være hvem og gøre hvad,” siger Ditte Winther-Lindquist og understreger også rollelegens dannende aspekt, fordi den handler om, hvad og hvem man kan blive i vores samfund.

Rammer udsatte børn

I en ud af syv børnehaver ignorerer de voksne børnene, når de leger rolleleg. Det er især problematisk for de udsatte børn, siger Ditte Winther-Lindquist, der mener, vi svigter nogle børn ved ikke at lege med dem.

”Middelklassebørnene, som har det godt udviklingsmæssigt, kan sagtens lege selv og få en masse ud af det. De kreative børn tiltrækker hinanden og tilfører hinanden inspiration og nye idéer. Men de 15 procent af børnene, der har udfordringer, står uden for fællesskabet. De er typisk sprogligt svage og har brug for hjælp til at lære at lege. Der sker ingen integration, hvis ikke de voksne blander sig, og det altid er den etnisk danske dreng på fem år, der bestemmer,” siger Ditte Winther-Lindquist. ★ MASCH@FOA.DK

Det vigtigste er nysgerrigheden

At observere og lytte til, hvad børnene er optaget af, er afgørende for at kunne hjælpe børn videre i rolleleg, siger Maria Petersen fra Spirebakken.

To børn åler sig i sandet. Men børnene er ikke børn, og sandet er ikke sand. De er to hajer i Det Døde Hav.

”Se, her kan man hoppe ned i vandet,” siger den ene, løber ned ad en skrænt, hopper ud over kanten og ned i det, der i virkeligheden er en sandkasse, inden han svømmer videre. Nu som haletudse.

”Rollelegen sker hele tiden,” siger Maria Petersen, der er pædagogmedhjælper på Rødderstuen i den integrerede institution Spirebakken i Roskilde.

Med og uden legetøj

Betingelserne efter genåbningen har været anderledes, men ikke dårligere, understreger Maria Petersen og peger mod bakker, buske og træhuse på legepladsen, der nu er delt op i tre dele, adskilt af trådhegn med hver sit hvide telt. Adgangen til legetøj har været begrænset, og de har mest været på legepladsen eller i skoven.

”I virkeligheden er det lige meget, om der er legetøj, eller om vi går i skoven og finder en pind eller en blomst. Det vigtigste er at observere børnene og ud fra det finde de rekvisitter, der gør, at børnene synes, det er en spændende leg,” siger Maria Petersen, der ofte sætter sig ved siden af, kigger, lytter og prøver at finde ud af, om de har brug for hjælp. Kan de selv klare rollerne, eller er der brug for lidt mere ’kød på’ i form af idéer eller rekvisitter?

Legen udvikler sig over flere dage

Hvis de voksne tager udgangspunkt i det, børnene er optagede af, og følger med undervejs, er der god chance for at legen fortsætter, også uden de voksnes hjælp, siger Line Bjerregaard, der er pædagog på Rødderstuen.

”Når vi rammer plet, kan vi se, at legen udvikler sig over flere dage eller endnu længere tid,” siger Line Bjerregaard.

Som for eksempel da Maria Petersen overhørte, at børnene talte om at lege butik. Hun stillede to kasser op som disk, og så gik børnene ellers i gang.

”Vi fandt en masse papir i forskellige farver og nogle pinde, og så var der pludselig en isbutik. Der var ekspedienter, der var kunder, de skrev kort …”

”… Ja, og der var åbne- og lukkeskilte, der var åbningstider, og da de kom igen dagen efter, var der nogen, der lavede nye is og pengesedler. Pludselig var der hotdogs. For hver dag, der gik, var der flere ting,” supplerer Line Bjerregaard og griner af sortimentsudvidelsen.

Legen fortsatte i ugevis, hvor børnene udviklede rollerne, og de voksne hjalp til.

”Vores rolle er at byde ind, så det bliver en god leg, uden at vi overtager den,” siger Maria Petersen.

Spejler verden

Det kræver omstillingsparathed. Man skal være klar til at gribe mulighederne og ikke være for firkantet i sin planlægning, lyder det fra dem begge. Det gælder uanset, om det er konstruktionsleg, kreativ leg eller rolleleg.

”Hvorfor synes de, det er sjovt? Hvad er interessant? Jeg er oprigtigt nysgerrig,” siger Maria Petersen, der ser rollelegen som uundværlig i børnenes hverdag.

”De imiterer det, andre gør i rollelegen og finder ud af, hvem de selv er. Den er simpelthen med til at sætte de indtryk, de får i deres liv, på plads.” ★

7 gode råd til at udvikle rollelegen

GUIDE

Når børn leger rolleleg, eksperimenterer de med, hvordan det er at være menneske. Og selvom mange rekvisitter er gemt væk på grund af coronavirus, giver rollelegen mulighed for at bearbejde og udtrykke følelser og erfaringer.

AF MALIN SCHMIDT | ILLUSTRATION: RASMUS MEISLER

KILDE: KIT NØRGAARD, LEGEKONSULENT, UNDERVISER OG FOREDRAGSHOLDER

1

DEL RUMMENE OP

Det er nemmere at lege, når rummene er små eller opdelte. Lav skillevægge eller tydeligt afgrænsede legemiljøer, der sender klare signaler om den overordnede fortælling. Lav legekufferter med detektivkasket og forstørrelsesglas eller med stetoskop og termometer, der giver mulighed for at bearbejde egne erfaringer.

2

SKAB DYNAMISKE LEGEMILJØER

Skab miljøer, der lægger op til, at legen hurtigt kan ændres. Sæt for eksempel tremmer på legehuset med to gange gaffatape, så det er et fængsel. Sæt en reol op som disk, så den også kan fungere som købmandsbutik. Og stil bageforme derud, så det lægger op til bagedyst.

3

TÆNK NEUTRALT

Der er ikke noget galt med Elsa og Spiderman, men her er karakteren defineret på forhånd. Eksperimentér med rekvisitter, så børnene selv kan skabe historien. En neutral brun dragt med hale giver rum til at lege både kat, hund og panter. Kjoler, jakker, hatte og taske kan sættes sammen på mange forskellige måder. Også til leg, hvor børnene kan undersøge køn, for det er i førskolealderen, de er ved at finde ud af, hvem de er.

4

INVITER DE 'UTRÆNEDE' IND

For nogle børn er det svært at lege rollelege, og de søger måske over i tumlelege eller konstruktionslege i stedet for. Skab nye legemiljøer, som inviterer flere ind. Byg for eksempel en vaskehal af paller på legepladsen, der også inddrager de børn, der ikke altid kører med biler. På den måde udvider legen sig fra 'vi kører med biler-leg', til 'vi kører hen og får vasket bil'.

5

HJÆLP MED NYE LEGEMØNSTRE

Ikke alle børn har den samme kulturelle kapital, og her skal du i højere grad sætte rammen og hjælpe. Det gælder både for dem, der aldrig søger rollelegen, og for dem, der altid leger det samme. Leg cirkus, troldefamilie eller rumvæsner sammen og find ting, I kan bruge. Opbyg en historie sammen med børnene og gør det over længere tid. Det inspirerer og rykker legen et nyt sted hen. Og ofte vil du se, at børnene leger videre bagefter.

6

LAV LEGE-MANUSKRIPTER

Skab en fortælling sammen med børnene og skriv den ned, så den kan tages op igen som en drejebog. Snak med børnene om, hvordan man kan lege politileg, udvikl rollerne, find rekvisitter og skriv historien sammen med børnene. Det behøver ikke at være stort og planlagt. Sæt for eksempel stole sammen som i en bus og få gang i snakken om, hvad man oplever, når man er på tur. Eller brug Ramasjangs universer og byg videre på detektivuniverset i Christians Mysterium eller gør alting baglæns som Oda Omvendt.

7

VID, HVORNÅR DU BLANDER DIG

Fingerspidsfornemmelsen er det sværeste, men også det vigtigste i det pædagogiske arbejde. Det gælder også i rollelegen. Hvis børnene for eksempel går i stå i legekøkkenet, så spørg, om de vil have en kasse med nye madvarer. Eller giv dem nogle flere ord ved for eksempel at spørge, hvad man spiser til kaffen. Men gør det som et tilbud. Har de gang i en fin leg, så lad dem være i fred.

FAGLIG PRAKSIS

Jeg har lært at sætte tempoet ned

Dagplejer Jannie Rasmussen har åbnet sit hjem for sprogpraktikant Haya Alali. Det giver et boost til sprogarbejdet med børnene.

AF MALIN SCHMIDT | FOTO: JØRGEN TRUE

DENNE ARTIKEL ER SKREVET FØR CORONA-KRISEN

"Er i klar?" Dagplejer Jannie Rasmussen trækker det første kort i billedlotteriet, mens Xavi og Siri følger kortet koncentreret med øjnene. De er helt klar, og Xavi råber 'tandbørste', idet han begejstret hopper op fra stolen. Siri præciserer: 'tandbørste med dinosaur', inden Jannie Rasmussen samler op. 'En grøn tandbørste med en dinosaur'.

Syriske Haya Alali, der kom til Danmark for to år siden, gentager ordet, indtil det ligger rigtigt i munden. 'Tandbørste'. Hun nikker og giver kortet til Xavi, der lægger det på spillepladen. Næste.

Gennem to måneder er Haya Alali kommet hos Jannie Rasmussen i Svinninge to formiddage om ugen.

Lektier til næste gang

"Billedlotteri bruger jeg rigtig meget i sprogarbejdet. Det er godt for børnene og for Haya. Og børnene elsker det," siger Jannie Rasmussen og viser billeder, hun har fundet på nettet, klippet ud og laminneret. Der er jakker, bleer, bukser, stole og skåle. Under billederne står ordene, så Haya og børnene kan koble billeder med bogstaver.

"Og den her," siger Jannie Rasmussen og peger på en nøglering med billeder. "Den får Haya med sig hjem. Det er lektier til næste gang."

Sprogarbejdet er den røde tråd, både for Jannie Rasmussen og for dagplejen i Katrinedal i Holbæk Kommune, som hun hører under. Når de står ude ved legekøkkenet og taler om, hvad en selleri egentlig er. Eller hvad strudsen på væggen er for et dyr, hvor den bor, og hvad den spiser.

"Fordi Haya er så god til at spørge, får jeg foldet et ord eller emne mere ud. Når børnene for eksempel har vendt en sten, og jeg siger: 'Se, det er en bænkebider, I har fundet der," så bliver hun ved med at stille uddybende spørgsmål, fordi hun måske aldrig har hørt om det insekt."

En fugl, flere fugle

Jannie Rasmussen oplever, at de mange spørgsmål og snakke gavner børnenes sprogforståelse. Som sidst de var i skoven, og Xavi sagde: 'Se Haya, der er en fugl. Og når der er flere, så hedder det fugle'.

Selv har Jannie en tendens til at tale så hurtigt, at hverken børn eller sprogpraktikanter kan følge med, hvis ikke hun er opmærksom.

"Så siger Haya: 'Schwei, schwei', og det betyder, at jeg skal ned i tempo."

Haya er den sjette sprogpraktikant hos Jannie Rasmussen, og hun synes, arbejdet med dem giver hende et kæmpe skulderklap i hverdagen.

"Jeg gør en forskel, og det er et godt signal at give børnene. Her det o.k. at se lidt anderledes ud og have en anden baggrund. Og så er børnene blevet så glade for Haya." ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

SPROGPRAKTIKANTER I DAGPLEJEN

Jannie Rasmussen samarbejder med Holbæk Kommunes arbejdsmarkedsafdeling og virksomhedskonsulent Signe Boye, dagplejeleder i Katrinedal Alice Sedam og en sprogkonsulent om organisering og det daglige arbejde med sprogpraktikanterne, så både praktikant, børn og dagplejer får det maksimale ud af ordningen.

De dage, sprogpraktikant Haya Alali er hos dagplejer Jannie Rasmussen, bliver der ofte spillet billedlotteri. Det er børnene nemlig også vilde med.

5 GODE RÅD I ARBEJDET MED EN SPROGPRAKTIKANT

1. Overvej nøje, inden du siger ja. Det er sjovt og øger den sproglige bevidsthed, men det er også tidskrævende.
2. Inddrag forældrene fra begyndelsen. De skal vide, hvad de og deres barn går ind til.
3. Vær konkret, når du arbejder med sproget. Brug dine omgivelser. Tal om fuglene i luften, billerne under stenen og tomaterne ude i køkkenet og udbyg samtalen.
4. Lav dine egne materialer. Det kan være et billedlotteri, hvor betegnelsen står skrevet under billedet. Det øger koblingen mellem billede og bogstav for både børn og praktikant.
5. Tal langsomt. Det gavner ikke kun praktikanten, men også børnene at sætte tempoet ned.

KILDE: DAGPLEJER JANNIE RASMUSSEN

BRUG FOA

Tillægget, der forsvandt – og kom tilbage

To pædagogmedhjælpere fra Als landede i otte måneders tovtrækkeri, da de klagede over, at arbejdsgiveren pludselig ville skære i et særligt tillæg.

AF ANNE METTE FUTTRUP, REDAKTIONEN@FOA.DK | FOTO: ROBERT WENGLER

Hver formiddag arbejder pædagogisk assistent Jens Kristian Jensen og pædagogmedhjælper Jan Foder med børnene med særlige behov på Hørup Centralskole på Als. Det er de uddannet og ansat til, og derfor får de et specialtillæg.

Om eftermiddagen, når skoledagen er slut, følges Jensen og Foder med børnene til SFO'en eller klubben og tilbringer resten af dagen med dem her. Men denne del af dagen skal ikke længere udløse et tillæg, skrev deres arbejdsgiver, Sønderborg Kommune, i et brev til dem i juni 2019. Kun arbejdstimer i skolen berettiger til specialtillægget, og lønnen ville derfor falde med godt 1.000 kroner om måneden.

Nye vilkår kom ud af det blå

"Kommunen mente åbenbart, at børnene kun var specialbørn i skoletiden og ikke i SFO'en. Men det er jo helt urimeligt, for det er nøjagtig de samme børn. Vi er mindst lige så meget på om eftermiddagen. Efter skole er de helt brugte og ryger ind i mange konflikter, som vi hjælper dem med at løse," forklarer Jan Foder og bliver suppleret af sin kollega:

"Jeg er den person, der giver dem omsorg og tryghed både i timerne, i frikvartererne og i SFO'en. Jeg har kontakt til forældre og socialrådgivere og går med til møder. Det giver ingen mening, at specialtillægget kun skulle gælde i skoletiden," siger Jens Kristian Jensen.

Otte måneders tovtrækkeri

Jan Foder bad om hjælp i FOAs afdeling i Sønderborg, hvor heller ikke faglig konsulent Susanne Kragelund Hansen kunne se meningen i det. Derfor indledte hun forhandling med kommunen:

"Kommunen fastholdt, at der er tale om en specialskole, men ikke en special-SFO og -klub. Men på skolens hjemmeside er det udførligt beskrevet, at der er special-SFO for 0.-2. klasse og specialklub for 3.-6. klasse. Derfor stillede vi krav om udbetaling af tillæg for alle timer," siger hun.

Otte måneders forhandlinger, blev det til. FOAs hovedkontor og siden KL blev inddraget, før Sønderborg Kommune i februar 2020 trak vilkårsændringerne tilbage.

Sagens endeligt skabte glæde hos Jensen og Foder. Ikke alene på grund af egen løn:

"Jeg er fællestillidsmand for kolleger på flere skoler, og det viste sig i forløbet, at nyansatte ikke har fået tillægget.

KEND DIN RET

FÅR DU DE RIGTIGE TILLÆG?

Er du i tvivl om, hvorvidt du får de rigtige tillæg? Eller har din arbejdsgiver varslet ændrede vilkår? Sådan får du skarpe øjne på sagen:

- Tal med din tillidsrepræsentant og involver ham eller hende i din bekymring.
- Gå til din FOA-afdeling og få assistance fra folk, der kender juraen og paragrafferne. Hvis lokalafdelingen har brug for hjælp, kontakter den FOAs hovedkontor.

Jens Kristian Jensen og Jan Foder gik til FOA, da deres arbejdsgiver, Sønderborg Kommune, ville afskedige og ansætte dem igen på andre vilkår. For arbejdet ville være nøjagtig det samme – kun lønnen ville slankes.

Det er vi også ved at få løst. Det kan virkelig betale sig at gå til FOA og få professionelle øjne på. Det har været nogle slidsomme måneder, men jeg er meget tilfreds med, hvor det er endt," siger Jan Foder.

Andre pønser på det samme

I FOA er overenskomstchef Mik Dalsgaard Andreassen opmærksom på sagen fra Sønderborg. Han kalder den 'ekstra vigtig', fordi Sønderborg Kommune tilsyneladende ikke er den eneste, der forsøger at ændre på det pågældende specialtillæg.

"De medlemmer, der oplever det samme som Jens Kristian og Jan, skal selvfølgelig reagere og kontakte FOA," siger Mik Dalsgaard Andreassen.

Sønderborg Kommune har ikke ønsket at kommentere sagen over for Fagbladet FOA. ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

DE FIK OGSÅ HJÆLP AF FOA

Jean Dahlin
PTSD GAV TRE GANGE ERSTATNING

I 2016 blev Jean Dahlin og hendes kollega overfaldet, mens de var på arbejde. Oplevelsen var så voldsom, at Jean fik PTSD af det, og hun blev sygemeldt og siden opsagt fra sit arbejde som social- og sundhedshjælper. Hendes tab af erhvervsevne er opgjort til 95 procent.
En sagsbehandler fra FOA var fra starten involveret i hendes sag og var med til samtaler på arbejdspladsen, ved kommunen og i psykiatrien. Jean fik tilkendt førtidspension og har nu fået erstatning for varige mén, for svie og smerte og for tab af erhvervsevne.

Peter Hansen
23 ÅR GAMMEL SAG ENDELIG SLUT

Da Peter Hansen i 1997 brækkede sin ankel på sit arbejde som portør, helede den ikke, som den skulle. Efter flere omplaceringer på arbejdet, endte det med, at han blev opsagt i 2016. Da arbejdsskaden allerede var anerkendt og godtgjort med en méngrad på 25 procent, fik han med FOAs hjælp genoptaget sagen, efter at han blev tilkendt førtidspension. Med juridisk hjælp fra FOA fik Peter tilkendt 90 procents erhvervsevnetab for den 23 år gamle skade, og han får nu erstatning for den løn, han ville have tjent indtil pensionsalderen.

Har du brug for hjælp
Kontakt din egen afdeling via foa.dk

KEND DIN RET

KRITISK SYGDOM

Bliver du ramt af kræft eller anden kritisk sygdom, kan du i nogle tilfælde få udbetalt 100.000 kroner fra din pensionsordning i PenSam. Fagbladet FOA guider dig til, hvad du skal være opmærksom på.

AF MERETE NIELSEN

GUIDE

6 TING DU SKAL VÆRE OPMÆRKSOM PÅ

1 Hvad er kritisk sygdom?
De typiske sygdomme, der udløser en udbetaling, er kræft- og hjertesygdomme. På pensam.dk kan du se listen over alle de diagnoser, der giver ret til udbetaling. Listen bliver løbende justeret, og fra 1. juli 2020 kommer der nye diagnoser med, herunder hjertesvigt.

2 Har jeg kritisk sygdom i min pensionsordning?
Indbetaler din arbejdsgiver til din pensionsordning i PenSam, er du dækket, indtil du når folkepensionsalderen. Der er dog få undtagelser, nemlig kunder med meget små pensionsindbetalinger. På pensam.dk under 'Min pension' kan du tjekke, om du er dækket af forsikringen. Hvis du er i tvivl, kan du også ringe på 44 39 39 39.

3 Hvad får jeg udbetalt?
Hvis din diagnose er på listen over kritiske sygdomme, får du 100.000 kroner skattefrit. Du bestemmer selv, hvad du bruger pengene til.

4 Hvad skal jeg selv gøre?
Får du en kritisk sygdom, vil du i de fleste tilfælde via patientregistret få besked om, at du muligvis har ret til erstatning. Derefter skal du selv kontakte PenSam på 44 39 39 94 for at høre, om din diagnose er omfattet – PenSam får nemlig ikke besked fra sundhedsvæsnet. Du skal søge om udbetaling senest tre år efter, du har fået diagnosen.

5 Hvad hvis jeg bliver arbejdsløs?
Hvis du mister dit arbejde, stopper indbetalingen til din pension. Det betyder, at dine forsikringer ved sygdom og dødsfald bortfalder efter et år. Du kan normalt beholde dine forsikringer ved selv at betale for dem. Kontakt PenSam, inden der er gået et år siden sidste pensionsindbetaling fra din arbejdsgiver.

6 Hvad hvis jeg er elev?
Elever er i udgangspunktet kun omfattet af en overenskomst og har ikke en pensionsordning. Det kan dog være anderledes, hvis du for eksempel har arbejdet som pædagogmedhjælper og videreuddanner dig til pædagogisk assistent.

& Læs mere
pensam.dk/kritisksygdom

KILDE: PIA HØJRUP, KUNDEDIREKTØR I PENSAM

ILLUSTRATION: COLOURBOX

DIN PENSIONSORDNING ER OBLIGATORISK

- Er du ansat under en FOA-overenskomst, bliver du automatisk omfattet af en pensionsordning i PenSam.
- Hver måned indbetaler din arbejdsgiver et beløb til din arbejdsmarkedspension i PenSam. Den består både af en opsparing til din alderdom og en forsikringsordning – blandt andet ved kritisk sygdom, som cirka 1.500 får hjælp af hvert år.

& Tjek
Se hvordan din pensionsordning er sammensat på:
pensionsinfo.dk

Dine **FOA Fordele** i PenSam 2020

FOA INDBOFORSIKRING
Kun 1.493 kr. pr. år

FOA LØNKONTO
3 % i rente op til 25.000

FOA ULYKKESFORSIKRING
25 % rabat det første år

FOA BOLIGFORDEL
2.500 kr. rabat for hver lånt million

10 % FOA-RABAT
På de fleste forsikringer

FOA BILLÅN
2,95% i rente ved 20% i udbetaling

INGEN SELVRISIKO
Efter 2 år uden skader hos os (særlige regler for bil)

FOA LÅN
7,95% i rente

RING 44393953

FOA Fordele er kun til dig, der er medlem af FOA
Du får gode priser og høj kvalitet. Samlet set kan meget få matche vores tilbud til dig. Se, hvad du kan få på **pensam.dk/foafordele**

NYHED! UNGEPAKKE
Både bank og forsikring
Kun 180 kr. om måneden

PenSam FOA

DENNE ARTIKEL ER SKREVET FØR CORONA-KRISEN

NEMME PENGE

Trim dine lån

Har du flere lån, kan du spare ved at få dem lagt sammen. Det kræver noget arbejde, men det er anstrengelserne værd.

AF LIS HORNØ | FOTO: IBEN GAD

Der findes billige lån. Der findes dyre lån. Og så findes der, som økonomen Anders Bosteen formulerer det, 'obskure' lån. Det er dem, vi også kender som kviklån – og selv om der nu er lagt loft over kviklånhajernes ågerenter, koster deres lån stadig rigtigt mange penge.

Men uanset om du ligger i den ene eller anden ende af skalaen, er det altid en god idé at kigge på, hvordan dine egne lån er skruet sammen. Især hvis du har flere lån – og nogle af dem er i den dyre kategori.

"Har man lidt forskellige lån, hvoraf nogle er til en høj rente, kan man ved at shoppe omkring komme ned i rente," siger Anders Bosteen, der er uvildig rådgiver i finansoptimering.dk - men det kræver dog noget knofedt:

"Du kan have 5.000 kroner i løbet af et kvarter hos nogle af de obskure lån. Mange er ikke opmærksomme på, at de kan få bedre vilkår i banken. Men skal du ned i banken, skal du have gennemgået din økonomi og fremlægge dokumenter. Det er noget, folk kan gå kolde i," siger Anders Bosteen.

Kræver fodarbejde

Han pointerer, at der ikke er garanti for at spare penge, når man trimmer sine lån. Men man skal gøre forsøget. I alle tilfælde vil banken altid vurdere din kreditværdighed. Fast arbejde eller god mulighed for at få et job er et plus i den forbindelse.

"Jeg vil formode, at man kan komme ned i udgifter, men det afhænger af, hvilke lån man har i forvejen. Essensen er, at man simpelthen er nødt til at lave noget fodarbejde. Måske skal man rundt til fem-seks forskellige banker og have et møde med dem," siger Anders Bosteen.

Personlige relationer

Han vil ikke anbefale en bestemt bank – og han understreger, at han ikke kender PenSam Bank, som Fagbladet FOA bruger som eksempel i dette nummer.

"Men det med, at en virksomhed som PenSam Bank servicerer sine medlemmer, er altid en god pointe. Det gælder også med pensionsselskaber. Har man en fagligt funderet pensionskasse, er det normalt en god idé at indbetale til den. Normalt er et fagligt selskab billigere end et, der er rent kommercielt drevet. Det er formodentlig det samme med Pensam Bank," siger Anders Bosteen.

Han tilføjer, at den personlige relation er vigtig.

"Det er forskelligt, hvordan banker vurderer forskellige typer kunder. Jeg siger til mine kunder, at det i sig selv er noget værd, hvis man har en god kemi med sin bankrådgiver. Især hvis man har en dårlig økonomi. Den personlige relation betyder noget." ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

Ossango Elonga Bruun måtte konsultere flere banker, før det lykkedes at finde en, der ville tage hans sag.

RENGØRINGSASSISTENT

SAMLEDE GÆLD OG SPARER 3.000 KRONER – HVER MÅNED.

Når Ossango Elonga Bruun havde betalt afdragene på sin gæld, havde han cirka 3.000 kroner at leve for om måneden. Det var ikke meget, men det var altså prisen for at ligge inde med to almindelige forbrugslån og et tab på 200.000 kroner i forbindelse med, at han solgte sit hus.

"Det var svært. Det kunne bare ikke køre," siger Ossango Elonga Bruun, der er rengøringsassistent hos Glostrup Ejendomme.

"Det var ikke kviklån. Det var bare forskellige lån, jeg havde taget. Hver måned betalte jeg 20.000 kroner, og så havde jeg 3.000 kroner tilbage."

For at få renter og gebyrer ned gik Ossango til sin bank gennem mange år. Og blev afvist. Istedet opsøgte han nogle banker, der lokker med at samle folks lån. Men igen forgæves.

"Jeg var skuffet. Hvorfor reklamerer de, og så vil de alligevel ikke hjælpe," spørger han.

Til et FOA-arrangement mødte Ossango Elonga Bruun, der også er tillidsrepræsentant, en medarbejder fra PenSam Bank.

"Der var en kemi mellem ham og mig. Han kiggede på min sag, og et par dage efter ringede han og sagde, at han godt ville hjælpe."

Ossango fik samlet sine lån hos PenSam Bank og har nu cirka 6.000 kroner tilbage, når de faste betalinger er trukket.

"Jeg føler mig tryg. Jeg tænker ikke på at låne flere penge, det er slut," siger den snart 60-årige rengøringsassistent. ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

SÅDAN UNDGÅR DU AT SNYDE DIG SELV

- Har du overhovedet råd til at låne? Lånet skal jo betales tilbage med renter og gebyrer, og afdraget går fra det beløb, du normalt har til rådighed.
- Sammenlign prisen på lån og husk gebyrer. Det hele er sammenfattet i ÅOP. Du kan med fordel benytte tjek-laan.dk, pengepriser.dk eller mybanker.dk.
- Vælg hellere et forbrugslån i banken frem for et kviklån/sms-lån, der oftest er med kort løbetid og væsentligt højere rente.

KILDE: ANDERS BOSTEEN, FINANSOPTIMERING APS

BAG OM ORDET

ÅOP betyder årlige omkostninger i procent af det samlede lånebeløb. Brug ÅOP og få et retvisende overblik, når du sammenligner lån med samme løbetid og samme afdrag

Bag for BørneTelefonen i oktober

Vær med til at gøre oktober 2020 til en stor bagefest, hvor alle bageglade børn og voksne landet over bager for at støtte BørneTelefonen.

Vi håber, du og din institution vil bage med. For hver solgte kage eller bagværk er du med til at hjælpe svigtede børn i Danmark med at tage det første skridt mod et bedre liv.

Tilmeld din institution på BORNSVILKAR.DK/BAGFORBORN

Gratis økologisk bageboks

Når I tilmelder jer, kan I vælge at få tilsendt en gratis økologisk bageboks, indeholdende bl.a. bageprodukter, opskrifter samt tips og tricks til hvordan I sælger jeres bagværk.

BAG FOR BørneTelefonen

BØRNS VILKÅR

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

SLUT MED SJUSK

I institutionen Broen har personalet taget nye midler i brug for at gøre det sjovt at vaske hænderne grundigt. Det har givet dem et forspring, da corona gjorde håndvask vigtigere end nogensinde før.

AF MARLENE GRØFTEHAUGE | FOTO: TOR BIRK TRADS

I har brugt en særlig creme og en uv-lampe for at lære børn håndvask. Hvorfor?
Før alt det med corona brød ud, havde jeg holdt øje med, hvordan børnene vaskede hænder. Det var hurtigt ind og ud under vandhanen. De blev slet ikke vasket grundigt nok. Derfor tænkte jeg, det var smart at bruge en fluorescerende creme og uv-lampe til at lære det med. Vi kørte det som et projekt over to uger, som vi vil gentage efter sommerferien.

Hvad er gevinsten?
Nogle af vores børn er vilde med trøjer med et tryk, der lyser op i et mørkt rum. Og den fascination kan bruges til at gøre håndvask sjovt. Det snavs, de ikke har fjernet, lyser op, når man bruger cremen og uv-lampen.

Har I andre tricks?
Jeg har lavet et vendespil sammen med børnene. De har selv taget billeder af blandt andet beskidte hænder, sæbedispenseren og mig, der piller næse. Det, synes de, er så sjovt. Billederne er laminerede, så de kan holde til noget. Vi får nogle gode snakke, når vi spiller – for eksempel, at et toilet er fyldt med bakterier.

Hvordan er det gået efter genåbningen?
Jeg er så imponeret over børnene. Vi vasker jo hænder oftere end før, og de er supergode til at huske det – og meget grundige. Det er helt slut med børn, der siger: 'Hvorfor det?' De har øvet sig derhjemme, så det er dejligt, at det hænger ved. ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

DET VIRKER

DEL DINE FIF
Har du et arbejdsredskab eller pædagogisk metode, som virker på din arbejdsplads, så skriv til men@foa.dk Hvis vi bruger det i bladet, får du et gavekort på 250 kroner til Coop.

GOD HÅNDHYGIEJNE
- Institutionen Broen i Vamdrup har været med i Dullerfiks, som er Kolding Kommunes projekt om god håndhygiejne.
- Broen har fået den fluorescerende creme og uv-lampe af kommunen. Udstyret kan købes for under 1.000 kroner.
- Sundhedsstyrelsen har udgivet en håndbog med gode råd til at arbejde med hygiejne i dagtilbud.

Læs mere
sst.dk – skriv 'hygiejne i dagtilbud' i søgefeltet.

| CV |
Navn: Mie Leerskov
Alder: 27 år
Job: Pædagogisk assistent i institutionen Broen i Vamdrup vest for Kolding.

A-KASSEN

HUSK!

23. juni
kan du udfylde dit dagpenge- eller efterlønskort på foa.dk. Se oversigt over alle datoer på foa.dk/udbetalingsperioder

Husk at udfylde din Joblog
Mindst en gang om ugen skal du skrive de job, du søger, i en digital joblog – enten via foa.dk/akassen eller jobnet.dk. Du skal logge mindst 1-2 job om ugen, så du som minimum logger 6 job over en periode på 4 uger. Derudover skal du hver måned gemme mindst én jobansøgning i din joblog. Det kan få konsekvenser for dine dagpenge, hvis du ikke opfylder disse krav.

Nyt job?
Find dit nye job på FOA Job via foa.dk/akassen.

Digital post
Vi sender ikke længere breve med posten, men udelukkende til din indbakke på foa.dk/min-post. På Mit FOA i øverste højre hjørne på hjemmesiden kan du se og evt. ændre, hvordan du får besked om digital post. Vi anbefaler, at du både får besked pr. mail og sms.

A-KASSENS CALLCENTER
– en udvidet service til dig
Hvis du har brug for at kontakte a-kassen uden for normal åbningstid, kan du ringe til callcentret på tlf. 46 97 10 10. Vi har åbent mandag til fredag kl. 16-20. Her kan du få hjælp, når du har brug for det.

FÅ HJÆLP TIL EN PLAN FOR VIRKSOMHEDSPRAKTIK

AF VIBEKE KOLD

Virksomhedspraktik er en form for aktivering, hvor du kommer ud på en arbejdsplads i op til 4 uger, mens du får dine sædvanlige dagpenge. Derfor er det vigtigt, at der er et formål med virksomhedspraktikken, så du ikke bare arbejder gratis, mens du bruger af dine dagpenge.

En vej til brancheskift

Virksomhedspraktik er især velegnet, hvis du overvejer at skifte til et nyt fag – måske pga. fysiske eller psykiske begrænsninger, der gør, at du ikke længere kan arbejde i dit hidtidige fag.

Det kan også være, at du bare har lyst til at prøve noget nyt, og så kan du også bruge de 4 ugers praktik til at snuse til et nyt fag. Hvordan er det at arbejde i det? Hvilke kompetencer kræver det? Skal du have mere uddannelse for at kunne få et fast job i faget? Det kan også være, at du allerede har de nødvendige kompetencer, så du kan blive fast ansat på arbejdspladsen efter praktikken.

Husk, at du ikke er ansat

Der er dog nogle problemer, du skal være opmærksom på, før du starter i en virksomhedspraktik. For eksempel er du ikke ansat på arbejdspladsen, så du har ikke samme løn- og arbejdsforhold som dine kolleger.

Du skal også passe på, at din arbejdskraft ikke bliver misbrugt. Nogle arbejdsgivere har en løbende strøm af virksomhedspraktikanter, der udfører ordinært arbejde, men aldrig bliver ordinært ansat på arbejdspladsen. Andre arbejdsgivere bruger virksomhedspraktikken som en slags prøveperiode, før de måske vil ansætte praktikanten fast.

Virksomhedspraktik er gratis for jobcentrene, og derfor er der mange jobcentre, der sender de ledige i virksomhedspraktik, selvom der hverken er job eller opkvalificering i praktikken.

Du skal have en plan

Du skal sikre dig, at der er et klart formål med din virksomhedspraktik. Skal du lære noget nyt eller snuse til et nyt område? Eller måske skal du afklare, om du stadig kan arbejde på dit gamle område, måske inden for nogle nye funktioner.

FOAs A-kasse kan hjælpe dig med at formulere en plan for din virksomhedspraktik, og hvad du skal bruge den til. Måske skal du starte på et uddannelsesforløb bagefter, hvor du kan lære mere om det, du har arbejdet med i praktikken.

Vi kan også hjælpe dig ved at tage en snak med jobcentret, hvis de vil sende dig ud i en virksomhedspraktik, der ikke giver mening for dig. For måske er det en helt anden form for aktivering, der er det rigtige for dig. ★

Brug dine feriedagpenge inden 1.9.2020

AF MIKKEL MELDGAARD BLOCH

Som følge af den nye ferielov starter der et nyt ferieår 1. september 2020. Hvis du har optjent ret til feriedagpenge fra a-kassen, skal du derfor nå at bruge dem inden 1. september. Du kan ikke overføre feriedagpenge til det ferieår, der begynder 1. september 2020. Hvis du har ret til feriedagpenge, vil du i marts 2020 have fået et brev fra a-kassen, hvor det fremgår, hvor mange dage du har ret til. ★

FROKOST I FARVER

Lav en lækker madpakke med mange farver og smage af det, du allerede har i dit køleskab. Brug for eksempel grønne asparges, hvide og gule æg og røde radiser.

AF KATRINE KLINKEN | FOTO: LINE FALCK

BENTOBOKS – MADPAKKE MED RESTER

1 portion

Asparges og æg med sesamsalt
4-5 kolde, kogte grønne asparges
1 æg
1 tsk. sesamfrø
½ tsk. salt

Bræk de træede ender af aspargeserne. Kog dem et minut og lad dem dryppe af. Skær ægget i halve. Drys æg og kolde asparges med sesamfrø og salt.

Rugbrød med fiskesalat med karry
2 skiver rugbrød
100 g. kold fisk eller tun på dåse (afdryppet)
3 spsk. mayonnaise
Ca. 1 tsk. karry
Salt og friskkværnet peber

Rør fisken med en gaffel og tilsæt mayonnaise. Smag til med karry, salt og peber. Kom fiskesalaten på en skive rugbrød og læg den anden side ovenpå. Klap sammen og skær over i halve.

Kartoffelsalat
150 g kolde, kogte små kartofler
2 spsk. blåskimmelost
2 spsk. ymer
Salt og friskkværnet peber
5-6 radiser

Skær kogte kartofler i halve. Mos blåskimmelost med en gaffel og rør ymer i. Vend sammen med kartoflerne og smag til med salt og peber. Giv radiser til.

Katrine Klinken er kok og ernærings- og husholdningsøkonom og arbejder som madskribent.

Læs mere:
instagram.com/katrineklinken

QUIZ

1. Under coronakrisen arbejdede Marlene Skade i det, hun beskriver som en?
A. Badedragt
B. Sikkerhedsdragt
C. Rumdragt

2. Hvad laver Hanne-Vibeke Holsts søster?
A. Social- og sundhedshjælper
B. Forfatter
C. Pædagog

3. På hvilken ø arbejder pædagogmedhjælperne Jens Kristian Jensen og Jan Foder?
A. Fanø
B. Als
C. Thurø

4. Hvor meget har Ossango Elanga Bruun tilbage hver måned efter at have omlagt sine lån?
A. 5.000 kroner
B. 6.000 kroner
C. 7.000 kroner

5. Hvor mange timer har Karen Schøn Andersen i døgnet?
A. 15
B. 20
C. 25

6. Vi er gået tæt på en af illustrationerne i dette nummer af Fagbladet FOA. Hvad forestiller det?
A. Svovlkis
B. En æggemad
C. Skæl af akvariefisk

KAN DU DIT FAGBLAD?

Vær med i lodtrækningen om et gavekort til Coop til en værdi af 250 kroner.
Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål. Du finder alle svar i dette nummer af Fagbladet FOA.

Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen. Send dit svar til: brevkasse@foa.dk **senest 1. august.**
Du kan også besvare quizzen på foa.dk/quiz

Vinder af quizzen i Fagbladet FOA nr. 1/2020 blev Jette Mortensen, Holbæk.

Partistøtte – nej tak!

FOA går ikke ind for, at medlemmerne skal støtte politiske partier over deres kontingent. Skulle det alligevel komme på tale, kan du melde fra på forhånd ved at bruge kuponen herunder.
Kuponen skal sendes til forbundets revisor. På den måde sikrer du dig anonymitet. FOA får kun at vide, hvor mange der har frameldt sig – ikke hvem.
Frameldingen gælder, indtil du annullerer den.
Du behøver derfor ikke indsende kuponen, hvis du allerede har gjort det tidligere. Hvis du ikke vil klippe i bladet kan du finde kuponen på foa.dk og selv printe den: foa.dk/partistoette

Hvorfor kan jeg ikke framelde partistøtte online?
Hvert år skal fagforeninger sende en blanket til frameldelse af partistøtte til deres medlemmer. Det står der i "Lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber" fra 1990. Selv om det siden er blevet muligt at underskrive sådan en erklæring online, gælder loven stadig.
Du kan finde finde frameldingskuponen på foa.dk/partistoette og skrive den ud, hvis du vil undgå at klippe i bladet. Men desværre er du stadig nødt til at købe et frimærke og spadsere ned til postkassen.

Cpr.nr.
Lokal FOA-afdeling
Navn
Adresse
Postnummer og by
Dato
Underskrift

☐ **Framelding:** Jeg ønsker at være fritaget for at betale til politiske partier eller partipolitiske formål i øvrigt over medlemskontingentet.

Sendes til Revsionsinstituttet, Skagensgade 1, 2630 Tåstrup
Mærk kuverten: **Erklæring**

FOA
SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Gratis aktiviteter og materialer til arbejdet med børns fællesskaber

Klik ind på Fri for Mobberis nye hjemmeside og find masser af materialer, aktiviteter og inspiration til trivselsarbejdet.

Klik ind på friformobberi.dk og se mere

Bestil også Bamsevenner eller jeres næste kursus på siden

Fri for Mobberi er et antimobbeprogram, der hjælper pædagoger og lærere med at arbejde målrettet med børns sociale kompetencer og trivsel i dagpleje eller vuggestue, børnehave og indskoling (0.-3. klasse).

Fri for Mobberi

Mary Fonden · Ole Kirk's Fond · Red Barnet

HOPPELINE HØJSKOLE

TAG PÅ KURSUS I KROPSLIGHED OG BEVÆGELSE PÅ HOPPELINES HØJSKOLE

- fokus på kropslighed og bevægelse i arbejdet med Den styrkede pædagogiske læreplan
- fokus på en legende, kreativ, æstetisk og eksperimenterende pædagogik
- fire undervisningsgange

Kurset er for dig, der arbejder som pædagogisk personale i dagtilbud.

Hoppeline er et sundhedsfremmende projekt til børn i alderen ½-6 år. Målet er at styrke børnenes positive oplevelser med bevægelse gennem leg i et fantasifuldt univers der samtidig styrker børnefællesskabet.

VIND EN GRATIS HOPPELINE KONCERT

Læs mere om kurset og konkurrencen på **www.hoppeline.dk**.
Her kan du gå på opdagelse i vores univers med gratis musik- og bevægelsesmateriale.

KOSMOS Nationalt Videncenter · NORDEA FONDEN Vi støtter gode liv

DET SKER

FREDERIKSSUND
Seniorklubben. 16. sep. kl. 11.30-13: Generalforsamling med lidt at spise og drikke kl. 11.30-12, dernæst generalforsamling med dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde senest 14 dage før. Tilmelding til kasserer Anny Lorentzen på 29 60 02 39/annylorentzen@hotmail.com senest 1. sep. af hensyn til forplejning. Bagefter medlemsmøde fra kl. 13.30-16: Bryghuset – Svendborg – Demensby. En medarbejder fortæller om baggrunden for at lave en demensby inkl. slideshow og debat.

HOLSTEBRO
Seniorklubben. 13. aug. kl. 14: Banko. 27. aug. kl. 13.15: Besøg i Historiens Hus, Museumsgade 32, Herning m. rundvisning og kaffe/te/kage. Samkørsel fra FOA kl. 13.15. Tilmelding til Signe på 97 41 40 38/23 67 86 06 senest 21. aug. 10. sep.: Udflugt til Grænselandet. Se program på foa.dk/afdelinger/foa-holstebro og i næste trykte program.

HORSENS
Seniorklubben. 8. sep. kl. 14: Vi får besøg af Hanne Petersen, tidl. formand i FOA Horsens. Nu repræsentant for Røde Kors. Hun fortæller om det humanitære arbejde herhjemme og ude i verden. Hanne har en person med, der fortæller, hvordan man yder førstehjælp med hjertestarter. 22. sep. kl. 13-ca. 16.30: Tur til Klostermølle. Naturvejleder Peter Damgaard viser og fortæller om området. 6. okt. kl. 14: Besøg af formanden for Lungeforeningen, Klaus Skjærlund, der fortæller om opstart af foreningen i Horsens samt om lungernes funktion. For at deltage i seniorklubbens program skal du være medlem. Årlig kontingent 160 kr. Dorrit Bank på 60 19 70 16, Sonja Møller Andersen på 60 71 17 80. Begge træffes bedst ml. kl. 17-18.

ODENSE
Seniorklubben. 1. sep.: Vi prøver at afvikle den udsatte tur til Fejø. Kl. 6: Afgang Vejerboden Nyborg. Kl. 6.30: Afgang Dannebrogsgade. Kl. 6.45: Afgang Amtsgården Ørbækvej. Vi kører til Spodsbjerg, tager færgen til Lolland. Ombord får vi kaffe/rundstykker. På Fejø

ER DU UTRYG PÅ DIT ARBEJDE?
- VI ER SPECIALISTER I UDADRETTET ADFÆRD OG VI KAN SKABE TRYGHED HER OG NU!

Supervision, kurser og tryghedsskabende vikarer
S·T·O·P
SIKKERHED · TRYGHED · OMSORG · PÆDAGOGIK

www.s-t-o-p.nu
Landsdækkende service:
Tlf. 7199 3775 • post@s-t-o-p.nu
For **AKUT** assistance
Tlf. 7060 5929
– hele døgnet, hele ugen

Tag en uddannelse til Steiner-pædagog

Bliv en glad, kreativ og kompetent pædagog, der skaber små mirakler i børns hverdag gennem:

- Bevægelse og leg
- Musik og kreativitet
- Nye tanker om mennesket og pædagogikken

Optagelse sker ved en personlig samtale – ingen eksamenskrav

3-årig fuldtidsuddannelse med SU og gode jobmuligheder

Introduktionsaften tirsdag den 30. juni kl. 19

Rudolf Steiner Børnehaveseminariet, Johannevej 20, 2920 Charlottenlund
www.steinerseminar.dk – steinerseminar@mail.tele.dk – 39632137

KONTAKT FOA

FOA, forbundshuset
Staunings Plads 1-3
1790 København V

Telefon: 46 97 26 26
Åbningstid:
Mandag-torsdag:
8.30-16.00
Fredag: 8.30-15.00

FOA-afdelinger

Afd. 1: 46 97 11 00
foa.dk/foa1
Bornholm: 46 97 33 13
foa.dk/bornholm
Esbjerg: 76 10 93 50
foa.dk/esbjerg
Frederikshavn: 46 97 11 70
foa.dk/frederikshavn
Frederikssund: 46 97 12 00
foa.dk/frederikssund
Guldborgsund: 46 97 17 50
foa.dk/guldborgsund
Herning: 46 97 12 60
foa.dk/herning
Holstebro: 46 97 14 14
FOA.DK/HOLSTEBRO
Horsens: **46** 97 14 55
foa.dk/horsens
Kolding: 46 97 15 76
foa.dk/kolding
KLS: 46 97 15 00
foa.dk/kls
Køge: 46 97 16 00
foa.dk/koege
Lillebælt: 46 97 36 10
foa.dk/lillebaelt
LFS: 35 44 45 46
foa.dk/lfs
Lolland: 46 97 30 00
foa.dk/lolland
Mariagerfjord: 98 51 21 11
foa.dk/mariagerfjord
Nordjylland: 46 97 29 00
foa.dk/nordjylland
Nordsjælland: 46 97 33 90
foa.dk/nordsjaelland
Odense: 46 97 18 00
foa.dk/odense
Randers: 46 97 19 00
foa.dk/randers
Roskilde: 46 97 19 90
foa.dk/roskilde
Silkeborg-Skanderborg:
46 97 20 20
foa.dk/silkeborg-skanderborg
Skive: 46 97 20 80
foa.dk/skive

mødes vi med en lokal guide. Middag på Fejø Kro. Ud på eftermiddagen går turen hjemad. Forventet hjemkomst Odense kl. 19.15. Turen er betalt.

SYDFYN
Afdelingen. 27. aug. kl. 17.30-19.30: Tur med M/S Helge. Tilmelding og betaling sker via bogholderiet. 28. okt. kl. 17.30-20: Sektorårsmøde Pædagogisk Sektor, 4. nov. kl. 17-21: Sektorårsmøde Teknik- og Servicesektoren og 25. nov. kl. 17-22: Sektorårsmøde Sundhed- og Servicesektoren – alle i FOA Sydfyns lokaler. 16. sep. kl. 19: Generalforsamling. Dagsorden offentliggøres på foa.dk/sydfyn.

SYDSJÆLLAND
Afdeling: 25. nov. kl. 19: Generalforsamling i FOA Sydsjælland, Bataljonsvej 3, Næstved. Dagsorden bliver lagt på afdelingens hjemmeside og bringes også i afdelingens nyhedsbrev InFOAktuelt. Indkomne forslag skal jf. afdelingens love være afdelingen i hænde senest 3 uger før.
Sektorerne: 11. november kl. 19: Årsmøder: Social og sundhed, Teknik, Kost og Service og Pædagogisk Sektor i FOA Sydsjælland, Bataljonsvej 3, Næstved. Dagsorden bliver lagt på afdelingens hjemmeside og bringes også i afdelingens nyhedsbrev InFOAktuelt. Indkomne forslag skal jf. afdelingens love, være afdelingen i hænde senest 3 uger før.

VARDE
Efterløns- og Seniorklubben. 28. aug. kl. 8.30: Udflugt m. afgang fra Varde Rutebilstation kl. 8.30. Tilmelding senest 14. aug. 6. okt. kl. 14: Banko i FOAs Lokaler i Varde. Tilmelding senest 2. okt. til aktivitetsudvalget: Sonja på 75 26 99 30, Ida på 26 48 20 04, Birthe på 41 58 40 57, Annemarie på 71 75 85 85.

VESTSJÆLLAND
Tilmelding med NemID. foa.dk/vestsjaelland
Fagforeningen. 30. april kl. 13-16 i Ho24. aug. kl. 8-15.30: NADA-kursus i Holbæk. Kompetence- og diplomgivende kursus med instruktør fra NADA Danmark. Kursusforløb: 24.-26. aug. og opfølgning 9. nov. Deltagergebyr: 1.650 kr. 30. nov. kl. 17: Afdelingsrepræsentantskabsmøde, Kurvej 4, Dianalund. Tlf./åbningstider 46 97 38 60 – man.-tirs. kl. 9-15, ons. lukket, tors. kl. 9-17 og fre. kl. 9-13. Hjemmeside foa.dk/vestsjaelland. Mail vestsjaelland@foa.dk. Faglig akuttlf. 46 97 21 63 kl. 16-22 på hverdage. A-kassens callcenter 46 97 10 10 kl. 16-20 på hverdage.

Tjek din løn

Får du den løn, du har krav på? Det kan godt betale sig at tjekke sin lønseddel. Nogle gange er der fejl i den, der betyder, at du ikke får den løn, du har krav på. FOA kan tjekke din løn og finde ud af, om du har penge til gode. Tjek din løn på: foa.dk/loentjek

FOA

A-kassen. 1. okt. kl. 17-20: Efterlønsmøde i Område Nordvestsjælland, Banegårdspladsen 3, Kalundborg. 12. nov. kl. 17-21: Efterlønsmøde i Område Midtsjælland, Japanvej 2, Slagelse. Gratis og tag gerne en ledsager med.
Efterløns- og seniorklubben Holbæk. 8.-10. sept.: Tur til Skagen. Medlem 2.550 kr. og ledsager 2.599 kr. Tilmelding og program på foa.dk/vestsjaelland.
Efterløns- og seniorklubben Slagelse. 26. august: Tur til Esbjerg. Medlem 450 kr. – ledsager 550 kr. Mandage kl. 14: Bowling i SuperBowl, Bredegade 50, Slagelse. Tilmelding ikke nødvendig, mød blot op.
Efterløns- og seniorklubben Ringsted. 3. sept. kl. 14-16: I Myrens Tegn v. Esben Langkniv. Tilmelding ikke nødvendig, mød blot op.
Efterløns- og seniorklubben Nordvestsjælland. 8.-10. sept.: Tur til Skagen. Medlem 2.550 kr. og ledsager 2.599 kr. Tilmelding og program på foa.dk/vestsjaelland. Alle arrangementer i 2020 for efterløns- og seniorklubberne kan ses på foa.dk/vestsjaelland.
Ringsted Kongrescenter: Nye oplevelser med 10 % rabat til alle forestillinger, køb billetter via linket i nyhedsbrevene udsendt via mail.

MEDLEMSPULSEN

Vindere i marts 2020

Hovedpræmie
Susanne Nørgaard, FOA Esbjerg

Gavekort til Coop
Inger Andersen Hansen, FOA Vejle
Henrik Gammelgaard, FOA Viborg
Mette Malene Grandjean, FOA Århus
Inge Bang, FOA Randers
Hanne Rosenkrantz Dahl, FOA Odense

Vindere i april 2020

Hovedpræmie
Annett Strandenes Nielsen, FOA Holstebro

Gavekort til Coop
Hanne Brædder, FOA Guldborgsund
Birte Bonnichsen, FOA Sønderjylland
Jette Sand Christiansen, FOA Varde
Randi Knudsen, FOA Herning
Marianne Galver, FOA Vestsjælland

Hovedpræmie: Et weekendophold for 2 på et Comwell-hotel i Danmark. Desuden har vi hver måned 5 Coop-gavekort til en værdi a 300 kr. Nye deltagere er velkomne på **foa.dk/medlemspulsen**

Social- og Sundhedsafdelingen:
46 97 22 22
foa.dk/sosu
Sydfyn: 46 97 27 27
foa.dk/sydfyn
Sydsjælland: 46 97 28 00
foa.dk/sydsjaelland
Sønderborg: 46 97 34 00
foa.dk/soenderborg
Sønderjylland: 46 97 35 00
foa.dk/soenderjylland

Varde: 75 21 01 00
foa.dk/varde
Vejle: 75 82 52 88
foa.dk/vejle
Vendsyssel:
46 97 10 30/46 97 13 46
foa.dk/vendsyssel
Vestsjælland: 46 97 38 60
foa.dk/vestsjaelland
Viborg: 46 97 30 30
foa.dk/viborg
Århus: 89 36 66 66
foa.dk/aarhus

PMF-afdelinger

PMF afd. 1: 46 97 31 01
foa.dk/pmf1
PMF afd. 4: 43 71 66 90
foa.dk/pmf4
FOA/PMF Kbh. Syd:
46 97 28 50
foa.dk/foa-pmf-kbh-syd
PMF Fyn: 46 97 13 13
foa.dk/pmf-fyn

PenSam
Jørgen Knudsens Vej 2
Postboks 282
3520 Farum
Telefon: 44 39 39 39
pensam@pensam.dk
pensam.dk

Redaktionen sluttet
2. juni

Indlæg til 'Det sker' sendes til Henriette Monrad, hmon@foa.dk

Frist til nummer 4
19. august
Frist til nummer 5
19. oktober

Annoncer
Dansk Mediaforsyning
Telefon:
70 22 40 88
dmfnet.dk

Annoncefrist
Nummer 3: 5. august
Nummer 4: 21. september

Annoncer og indstik, som er udsendt sammen med Fagbladet FOA, er ikke udtryk for FOAs anbefalinger.

Nummer 3 udkommer
Uge 36 2020

Synspunkter fremsat i Fagbladet FOA er ikke nødvendigvis sammenfaldende med FOAs synspunkter.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSENÆVNET

Medlem af Danske Medier

DANSKE MEDIERS OPLAGSKONTROL

Tilsluttet Specialmedier-nes Oplagskontrol

Oplag:
181.225/10. årgang
Tryk: Color Print A/S
ISSN: 1901-0214

SVANEMÆRKET
Tryksag
5041 0004

Udgiver:
FOA
Staunings Plads 1-3
1790 København V
Telefon: 46 97 26 26
foa.dk
e-mail: foa@foa.dk

KOLLEGA KRAM

KAREN HAR 25 TIMER I DØGNET

Karen Schøn Andersen er dagplejer i Skive Kommune. Hun er en af de helt store drivkræfter, siger en kollega.

AF ANDREAS HEMME | FOTO: TOR BIRK TRADS

Hvorfor fortjener Karen et kram?
Hun er problemknuseren i vores gruppe. Hun ved altid, når noget er under optræk. Jeg havde et barn, der var ked af at være i dagpleje. Så inviterede Karen mig over til hende, så hun kunne tage sig af mine store børn. På den måde fik jeg tid til at koncentrere mig 100 procent om det ene barn og få det til at føle sig trygt.

Generelt er Karen opmærksom og omsorgsfuld over for alle. Og så har hun altid en aktivitet, vi kan være sammen om. Hun skriver lige rundt til gruppen og byder på mad om formiddagen, og så har hun oveni lavet en forhindringsbane til børnene. Eller hvis solen skinner, inviterer hun til strandtur, hvor hun har bagt boller fra morgenstunden af. Jeg tror, hun har 25 timer i døgnet.

Karen er 73 år gammel, og jeg er lige ved at hyle, når jeg tænker på, at hun på et tidspunkt skal på pension. ★

Karen Schøn Andersen blev nomineret af sin kollega, dagplejer Charlotte Østergaard.

Har du en kollega, du gerne vil nominere, så skriv til redaktionen@foa.dk. Der er et gavekort på 250 kr. til Coop til kollegahygge, hvis vi bruger dit tip.

Følg Fagbladet FOA på Facebook

- **Få nyheder om din faggruppe fra Fagbladet FOA**
- **Giv din mening til kende**
- **Tip redaktionen med forslag til historier**

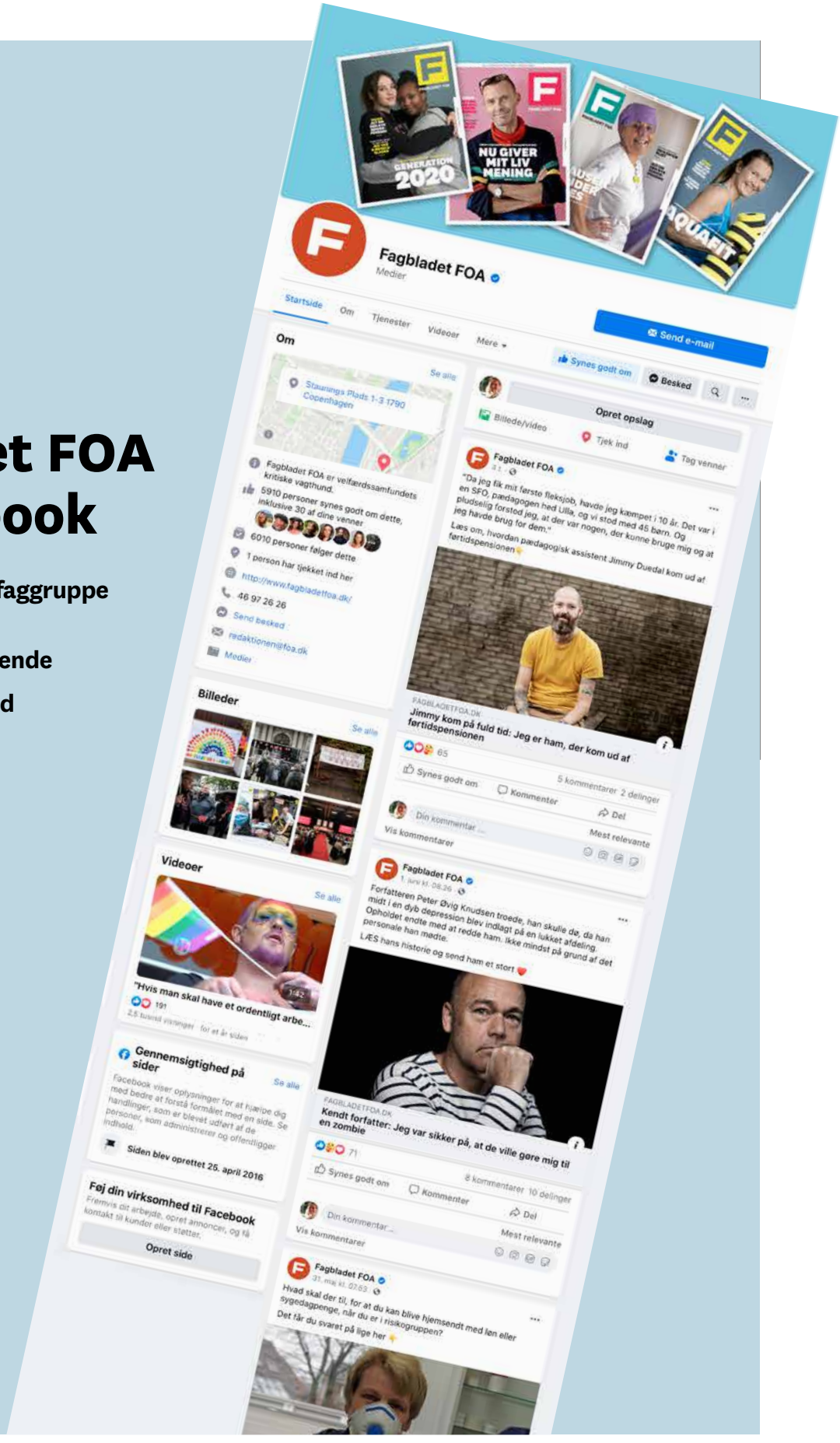

POPULÆRE MODELLER TIL ARBEJDE OG FRITID

praxis®
...gør din dag behagelig

Spar mange penge på vores i forvejen lave priser
- uden at gå på kompromis med kvalitet og komfort!

SPAR 50%
Se flere VILDE tilbud på **praxiswear.dk**

Model 25180 - Monaco
Sandaler til damer og herrer
med velcrolukning.
Indersål af ruskind.
Farve: Sort:
Størrelse: 36 - 46
Normalpris 449,-

Model 25400 - Riva
Damesandal med bagrem og
velcrolukning.
Indersål af ruskind.
Farve/Størrelse:
Sort:: 36 - 42
Hvid: 37 - 40
Denim: 36 - 42
Normalpris 449,-

1/2 PRIS
2 PAR KUN
450,-

Model 25290 - Parma
Damesandal med bagrem
og velcrolukning.
Indersål af ruskind.
Farve/Størrelse:
Hvid: 37 - 40
Sort: 36 - 42
Normalpris 449,-

Model 25360 Garda
Damesandal med velcrolukning.
Skind med indersål af ruskind
Farve: Hvid
Størrelse: 37 - 42
Normalpris 449,-

SKECHERS

Model 910070 - Skechers Womens Flex Appeal 2.0
Letvægts damesneaker. Overdel i blødt sokke-lignende, sporty strikket stof.
Farve: Sort - Hvid - Navy
Normalpris 799,-
NU 639,20

SKECHERS

Model 910220 - Skechers Womens On The Go 600
Letvægts damesanda med super komfortl. Overdel i Mesh textil
Farve: Sort - Lysgrå - Lilla
Normalpris 649,-
NU 519,20

BIRKENSTOCK

Model 940040 - Arizona Soft
Damesandal i skind med to remme over vristen.
Støddæmpende mellemsål.
Farve: Sort - Navy - Hvid
Normalpris 999,-
NU 799,20

20-50% RABAT
på Skechers, Birkenstock og Merrell
Se MANGE flere modeller/ farver på **praxiswear.dk**

BIRKENSTOCK

Model 940060 - Arizona
Damesandal i skind med to remme over vristen.
Farve: Sort
Normalpris 699,-
NU 559,20

Tilbudet gælder til 10.07.2020 eller så længe lager haves . Fuld retur- og bytteret inden 30 dage.

Bestil på www.praxiswear.dk - eller 97 12 82 82

Praxis
Hammershusvej 16 i
7400 Herning